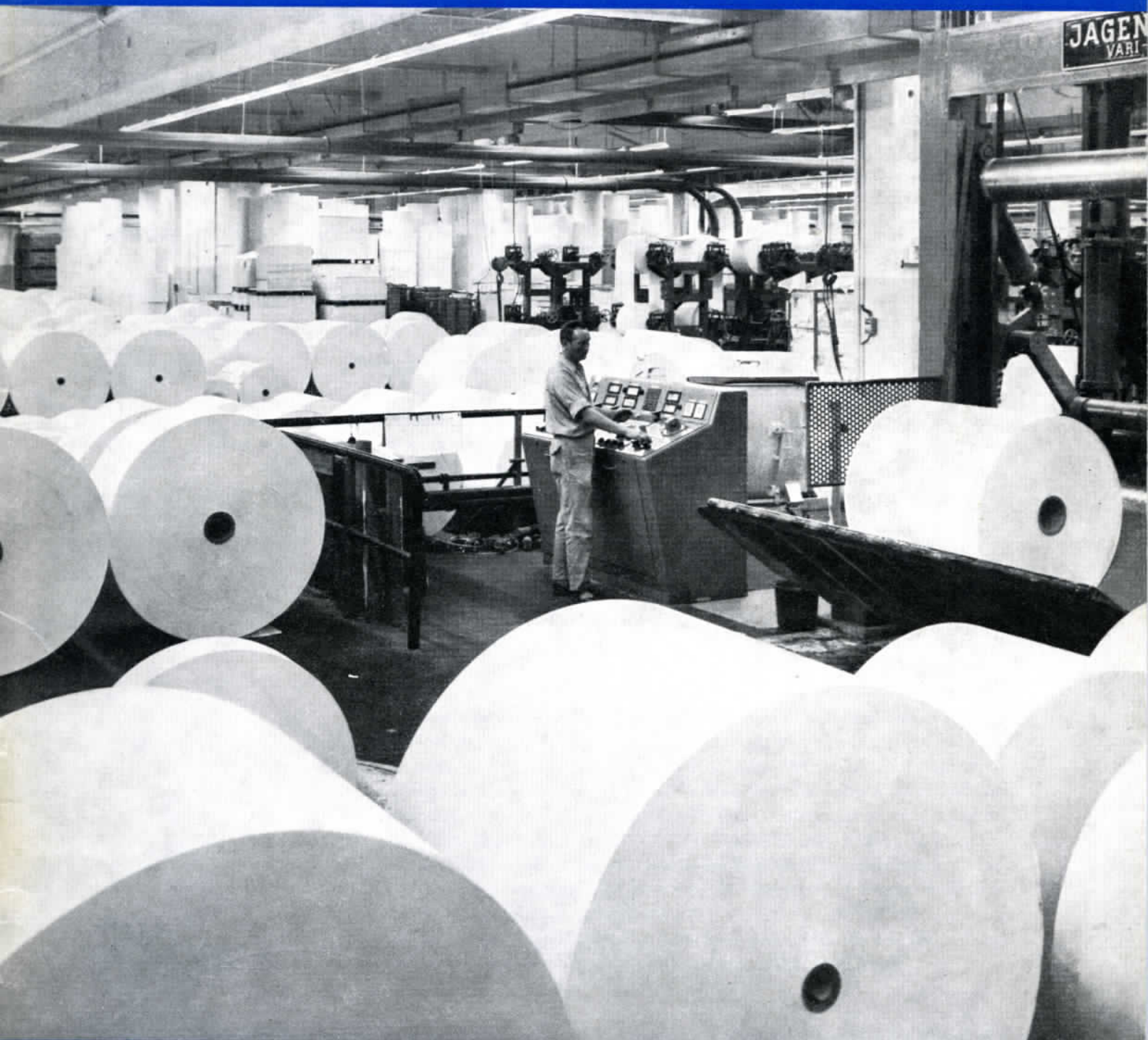

KYMI-YHTYMÄ

Sisältö:

- 1 Sosiaalitoiminnasta kehittyneessä yhteiskunnassa
- 2 Varatuomari Olof Hernberg: Kymen Osakeyhtiö ulkomailla
- 6 Toimittaja Eero Niinikoski: Suomalais-saksalaisen yhteistoiminnan voimannäytteenä Nordland Papier kaksinkertaistaa hienopaperituotantonsa
- 14 Kuusankosken kauppalan sosiaalitoiminta pyrkii palvelemaan kaikkia kuusankoskelaisia
- 18 Kouvolan Kirjapainon 50-vuotista toimintaa juhlittiin Koskelassa
- 22 Juantehtaalla juhlittiin 50-vuotista palokuntaa
- 25 Vanhaa Voikkaata esiteltiin valokuvin
- 26 Kuusi apurahaa vuorineuvos Ekholmin ja ammattikoulun stipendiraistoista
- 27 Metalliteollisuuden myyntiyhtiö esiteltiin Tukholmassa
- 28 Tästä puhutaan
- 30 Yhtiön hiihtomestaruuskilpailut pidettiin Kuusankoskella
- 32 Itsenäisyyspäivän kunniamerkkejä yhtiöläisille
- 34 Pitkäaikaisesti palvelleita
Merkkipäiviä
Takakannen sisäsivu: Manan majoille

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittaja: Eero Niinikoski

Henkilöuutiset: Ritva Inkinen

Kirjapaino: Kouvolan Kirjapaino

Kansikuva:

Hienopaperirullien leikkausta Nordland Papier-yhtiön paperitehtaalla Dörpenissä Länsi-Saksassa.

Foto:

Georg Schmidt, Bremen

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

Sosiaalitoiminnasta kehittyneessä yhteiskunnassa

Sana sosiaalinen ja yhdyssanojen alkuosana muodossa sosiaali on käytön yleistymisen kannalta verrattavissa sanaan kulttuuri. Kummankin sisältö on jatkuvasti laajentunut ja tulee yhä laajenemaan yhteiskunnallisen kehityksen ja sivistystason kohoamisen mukana.

Ne, jotka olettavat sosiaalitoiminnan elintason kohotessa supistuvan, ovat väärässä. Nykyaikaisessa yhteiskunnassa syntyy jatkuvasti uusia sosiaalisia tarpeita, joiden hoitaminen edellyttää uutta sosiaalista lainsäädäntöä ja muita sosiaalisia toimenpiteitä. Toisaalta ne, jotka pitävät sosiaalitoimintaa erityisesti nykyisen kehittyneen ajan ilmiönä, eivät tunne tarpeeksi taustaa. Esimerkiksi yhtiössämme on jouduttu jo suorastaan olosuhteiden pakosta ensimmäisten tehtaiden perustamisesta alkaen huolehtimaan sosiaalisista tehtävistä. Aluksi ne kohdistuivat välttämättömien yhteiskunnallisten perustarpeiden tyydyttämiseen, mutta laajenivat vuosikymmenien kuluessa siinä määrin, että alettiin ottaa huomioon nykyaikaista sanaa käyttäksemme jo viihtyvyydenkin parantaminen. Sitten yhteiskunnan lainsäädäntö teitsee ottaessa vastataksien entistä enemmän sosiaalisista tehtävistä juuri viihtyvyydestä ja virkistymisestä huolehtiminen on yhä korostetummin tullut esille yhtiömme vapaaehtoisuuteen perustuvassa sosiaalitoiminnassa.

Tässä numerossa julkaisemamme Kuusankosken kauppalan sosiaalitoimintaa esittelevä haastattelu osoittaa, miten sosiaalitoimen ehkä kaikkein perinteellisimmällä — kunnan järjestämän sosiaalihuollon — alalla on vuosikymmenien kuluessa tapahtunut valtavaa kehitystä. Kauppalan sosiaalitoimisto pyrkii nykyään olemaan nimenomaan palvelulaitos, jonka puoleen jokainen kuusankoskelainen voi luottamuksella kääntyä.

Erityisesti huomio kiintyy niihin toimenpiteisiin ja suunnitelmiin, mitä on tehty lasten ja iäkkään polven hyväksi. Kasvatusneuvolan perustaminen Kuusankoskelle on huomattava edistysaskel tuoden helpotusta vaikeisiin kasvatusongelmiin. Lasten päivähoitoa tullaan lähitulevaisuudessa laajentamaan, mikä on tervetullut uutinen monille lapsiperheille.

Kuusankosken kaltaisessa vanhassa tehdasyhdyskunnassa vanhemman polven osuus väestöstä on suuri, joskaan ei yhtä suuri kuin maaltamuuton heikentämissä maalaiskunnissa. Iäkkäisiin henkilöihin kohdistuvassa sosiaalitoiminnassa on epäilemättä sairaanhoidon rinnalla keskeisin asuntokysymyksen tyydyttävä järjestäminen. Varsinaisen laitoshoidon ohella kauppa on pyrkinyt hankkimaan vanhuksille vuokra-asuntoja ja jos nyt valmiiksi suunniteltu palvelutalohanke saa myönteisen päätöksen valtioneuvostossa, vanhusten asumisolot paranevat huomattavasti.

Lopuksi haluamme kiinnittää huomiota haastattelussa esitettyyn mielipiteeseen, että kauppalan sosiaalitoimen taholta arvostetaan sosiaalista työtä suorittavia järjestöjä ja katsotaan niiden tukevan virallista sosiaalitoimintaa. Tähän haluaisimme lisätä, että huolimatta kehittyneestä ja jatkuvasti kehittyvästä lainsäädännöstä vapaaehtoisen sosiaalityön tarvetta on edelleen ja tulee aina olemaan. Sosiaalisen lainsäädännön kehittyminen on epäilemättä tehnyt monet penseiksi vapaaehtoista sosiaalityötä kohtaan. Siksi tässä suhteessa olisi jokaisella aihetta itsetutkiskeluun.

Kymin Osakeyhtiö ulkomailla

Varatuomari Olof Hernberg

Toimitusjohtajan sihteeristön päällikkö, varatuomari *Olof Hernberg* piti 4. 4. yhtiön isännöitsijöiden kuukausikokouksessa oheisen katsauksen Kymin Osakeyhtiön ulkomaisista tytär- ja osakasyhtiöistä. Samaa aihetta tullaan käsittelemään vielä laajemmin Kymi-Yhtymässä kuluvan vuoden aikana. Tässä numerossa julkaisemme toimittajamme reportaasin Nordland Papier-yhtiön toiminnasta ja kesäkuun lehdessä esittelemme Kymin Osakeyhtiön englantilaisen tytäryhtiön Star Paper Limitedin.

Erinäiset kauppapoliittiset syyt ovat johtaneet siihen, että suomalainen vientiteollisuus on itse yhä enemmän ryhtynyt harjoittamaan teollisuutta markkina-alueillaan ulkomailta. Yhtenä edelläkävijänä voidaan tässä suhteessa pitää Kymin Osakeyhtiötä, joka jo vuonna 1930 osti englantilaisen Star Paper Mills-yhtiön osake-enemmistön. Toisen maailmansodan aiheuttamista vaikeuksista huolimatta Star Paper Mills Limited on jatkuvasti ollut Kymiyhtiön hallussa yhtiömme omistaessa nykyään 95 prosenttia sen osakkeista. Star-yhtiöön kuuluu kaksi tehdasta, toinen Blackburnissa ja toinen Barnsleyssä. Tämän vuoden alussa Star Paper Mills Limitediin fusioitiin sen myyntiyhtiö Star Paper Sales Ltd. Yhtiön uudeksi nimeksi otettiin silloin Star Paper Limited.

Blackburn sijaitsee Lancashiren maakunnassa Keski-Englannissa. Kaupunki on tyypillinen tehdaskaupunki:

melko likainen ja tiheästi rakennettu. Star-yhtiön tehdas sijaitsee kaupungin ulkopuolella pienessä Feniscowlen kylässä erittäin luonnonkauniissa ja tyyppillisessä keski-englantilaisessa ympäristössä. Nykyisen hienopaperitehtaan paikalla on paperia valmistettu jo vuodesta 1875 lähtien.

Tehtaalla on kaksi paperikonetta, joilla valmistetaan paperia yhteensä 600 tonnia viikossa kirjapainoille ja pakkausteollisuutta varten. Tehtaan erikoisuutena ovat korkealaatuiset päällystetyt painopaperi- ja kartonkilaadut. Kumpaankin koneeseen on kytketty Massey-päällystyslaitteet, joista ensimmäinen on vuodelta 1937 ja toinen vuodelta 1950. Vuosina 1961 ja 1969 on tehtaalle hankittu erilliset päällystyskoneet Astralux-kartongin valmistamista varten sekä vuonna 1970 OMCO-päällystyskone

Starin Blackburnin tehdas Englannissa (alla) ja Nordland Papier Länsi-Saksassa (oik.)

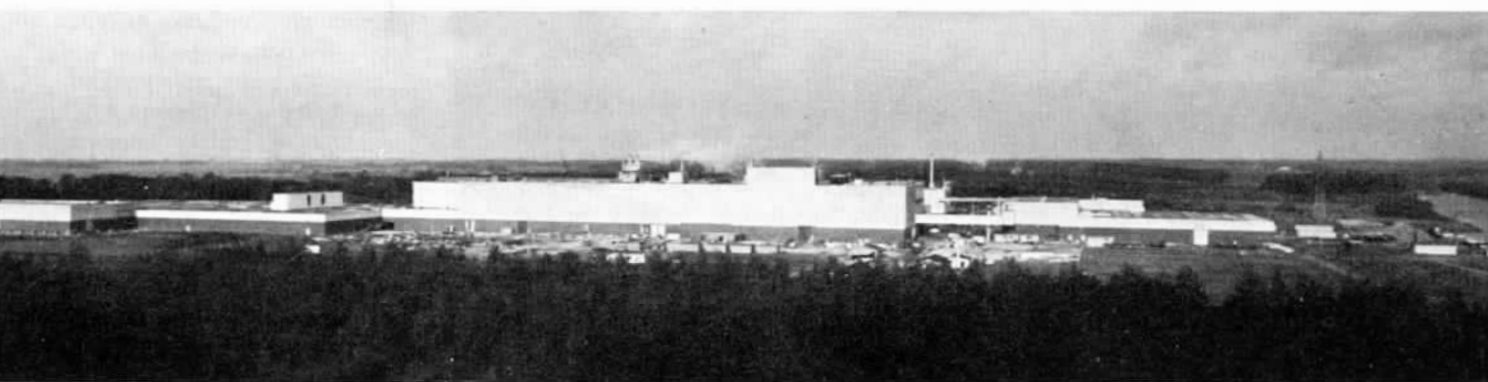

korkealaatuisten painopaperien päällystämistä varten. Kummatkin viimeksi mainitut koneet ovat erillisiä ns. off machine coater-koneita, kuten Kymin paperitehtaan päällystyslaitoksen päällystyskone. Barnsleyn tehtaan omisti aikaisemmin Yorkshire Paper Mills Limited, mutta tämäkin yhtiö liitettiin jo vuonna 1931 Star Paper Mills Limitediin. Barnsleyn tehtaalla on kolme paperikonetta, joilla valmistetaan yhteensä 350 tonnia viikossa päällystämättömiä Bank-

vuonna 1969 £ 8 338 000 ja vuonna 1970 £ 8 500 000.

Star Paper Limited on alallaan nykyaikainen, kilpailukykyinen yksikkö, jonka tuotevalikoima sopeutuu hyvin laajoille markkinoille. 1930-luvun tulliesteet on EFTA:n yhteydessä poistettu, mutta muut syyt puoltavat tällä hetkellä Star-yhtiötä Kymin Osakeyhtiön ulkomaisena sijaituksena. Ja jos Englanti jonakin päivänä liittyy EEC:hen, on yhtiömme jalansija Englannissa perusteltu.

kone, joka lähti käyntiin helmikuussa 1969. Koneen kapasiteetti on 45 000 tonnia vuodessa puuvapaista kirjoitus- ja painopaperilaatuja. Investoinnin kokonaiskustannukset nousivat noin 100 miljoonaan DM:aan. Parhailaan on tehtaalla asennusvaiheessa toinen kone, myöskin Wärtsilän valmistama, ja se valmistuu toukokuun loppuun mennessä. Tämä kone on Kymin paperitehtaan uusimman hienopaperikoneen PK 7:n sisarkone. Sen kapasiteetti on noin 40 000 tonnia vuo-

ja Bond-laatuja sekä erilaisia monistuspapereita. Tehtaan erikoistuotteisiin kuuluvat lisäksi Englannissa paljon käytetyt seinäjulisteet.

Raaka-aineena suomalainen selluloosa ja kartonki

Star-tehtaiden henkilökunta käsittää kaikkiaan noin 1100 toimihenkilöä ja työntekijää. Yhtiön vuosituotanto on noin 50 000 tonnia ja se myydään Lontooseen Birminghamissa ja Glasgowissa olevien myyntikonttoreiden kautta. Tuotannon valtaosa myydään Englantiin, mutta myös vientiä harjoitetaan, lähinnä Australiaan, Uuteen Seelantiin ja Etelä-Afrikkaan. Viime aikoina Astrolux-kartonkia on myyty myös Suomeen, Ruotsiin, Tanskaan ja Neuvostoliittoon. Raaka-aineena Star-tehtaat käyttävät pääasiallisesti Suomesta tuotua pääyhtiön valmistamaa selluloosaa ja Juantehtaan kartonkia. Star Paper Limitedin vuosivaihto oli

Yhtiön toimitusjohtajana toimii vuodesta 1965 lähtien ekonomi *Erik Olander*. Pääyhtiötä edustavat yhtiön hallituksessa pääjohtaja *Mika Tiivola*, varatuomari *Tor-Erik Lassenius*, vuorineuvos *K. E. Ekholm* ja toimitusjohtaja *Kurt Swanljung*.

Nordland Papier-yhtiöllä Länsi-Saksan nykyaikaisin paperitehdas

Toisaalta yhtiöllämme on jo varsin voimakas sillanpääasema talousyhteisön alueella, sillä se omistaa Nordland Papier GmbH & Co. KG:stä puolet ja Kymmene Papier GmbH:n kokonaisuudessaan. Nordland Papier-yhtiö, jonka toisena osakkaana on Oy Kaukas Ab, omistaa Ala-Saksin osavaltiossa noin 12 kilometriä Hollannin rajalta sijaitsevassa Dörpenin kunnassa Länsi-Saksan uusimman ja nykyaikaisimman hienopaperitehtaan. Yhtiön omistama tehdasalue on noin 50 hehtaarin suuruinen. Tehtaassa on Wärtsilän toimittama hienopaperi-

nessa ja sillä päästään alempiin grammapainoihin kuin PK 1:llä.

Yhtiön palveluksessa lähes 400 tehtaalla koulutettua työntekijää

Dörpeniä ei voida väittää luonnonkauniiksi. Se on vanhaa, hyvin taista vesijättömaata. Ennen tehtaan tuloa ei paikkakunnalla eikä sen lähiseudullakaan ollut mitään huomattavaa teollisuutta, ellei oteta huomioon lähimmän kaupungin Papenburgin telakkaa ja verhotehdasta. Alue on tyypillistä kehitysalueita. Tehtaan palveluksessa on noin 400 henkilöä, joista suurin osa on yhtiön kouluttamaa paikallista väestöä. Suomalaisia työntekijöitä Dörpenissä ei ole. Paperitehdas sijaitsee liikenneyhteyksien kannalta erittäin otollisella paikalla. Tehdasalueella on kanavasatama, josta on suora yhteys Bremeniin. Alueelle tulee oma pistoraide ja sen välittömässä läheisyydessä kulkee valtatie 70.

Raaka-aineena tehdas käyttää osakasyhtiöidensä toimittamaa selluloosaa. Myynti tapahtuu Länsi-Saksaan tehtaan sisaryhtiön Nordland Papier Vertriebsgesellschaft mbH & Co:n kautta ja viennistä huolehtii toinen sisaryhtiö Nordland Papier Export-

on Länsi-Saksassa toimiva Kymmene Papier GmbH. Yhtiö perustettiin kesällä 1969 ja se hankki heti omistukseensa noin viiden hehtaarin suuruisen alueen Salzgitterin kaupungista, joka sijaitsee noin 45 kilometriä Hannoverista koilliseen. Salzgitter on mo-

italialaisen patentin mukaan itsejäljentävää jatkolomake-, teleks- ja muuta lomakepaperia. Raakapaperi ostetaan Saksasta ja kun Nordland Papier-yhtiön PK 2 saadaan käyntiin, pohjapaperi hankitaan todennäköisesti Dörpenistä. Investoinnin loppusumma on noin 7,5 miljoonaa DM.

Kymmene Papier-yhtiön voidaan katsoa olevan esimerkkinä yhtiömme pyrkimyksestä nostaa kuidun jalostusarvo mahdollisimman korkealle. On sanomattakin selvää, että kilpailu Saksassa on yleensäkin erityisen kovaa, mutta poikkeuksellisen kovaa se on juuri kopiopaperialalla.

Yhtiön toimitusjohtajana on dipl. ekon. *Werner Wiegand*. Hallituksen muodostavat toimitusjohtaja *Kurt Swanljung*, talousjohtaja *Olof Westerlund*, isännöitsijä *Mikko Pajanen* ja varatuomari *Olof Hernberg*. Hallituksen varajäsenenä toimii ekonomi *Heikki Kellokoski*.

Eurocan-tehtaat suomalaisten suurin ulkomainen investointi

Kuten Kymin Osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja *Mika Tiivola* on äskettäin julkisuudessa todennut, uhkaa Suomessa ennen pitkää kuitupula. Tämän vuoksi on luonnollista, että yhtiömme seuraa tilannetta ja tutkii mahdollisuuksia toimia alueilla, joilla kuitupulaa ei ole näköpiirissä. Tätä taustaa vasten on nähtävä yhtiömme osallistuminen Eurocan-projektiin, joka on toistaiseksi suurin suomalaisten ulkomailla toteuttama investointi. Suomalaiset Enso-Gutzeit Osakeyhtiö, Oy Tampella Ab ja Kymin Osakeyhtiö ovat Kanadaan, Brittiläisessä Kolumbiassa sijaitsevaan Kitimatin kaupunkiin rakentaneet selluloosa- ja paperitehtaan sekä sahan, joiden yhteiskustannukset nousevat yli 150 miljoonaa US \$. Laitokset omistaa Eurocan Pulp & Paper Ltd. ja sen osakkeista kuuluu Ensolle 50 %, Tampellalle 25 % ja Kymiyhtiölle 25 %.

gesellschaft mbH & Co. Myyntiyhtiöiden keskuspaikkana on Hampuri.

Yhtiö valmisti vuonna 1969 24 000 tonnia ja 1970 43 000 tonnia paperia liikevaihdon ollessa vuonna 1969 18,2 miljoonaa DM ja 1970 40,8 miljoonaa DM. Nordland Papier-yhtiön toimitusjohtajiston muodostavat hallinnollinen johtaja *Veijo Valve*, teknillinen johtaja *Sten von Troil* ja myyntijohtaja *Hendrik Eereveld*, maisteri Valveen toimiessa johtajiston puheenjohtajana. Kymin Osakeyhtiötä edustavat yhtiön johtokunnassa pääjohtaja *Mika Tiivola* ja toimitusjohtaja *Kurt Swanljung*.

Kymmene Papier-yhtiön tuotantolaitos Länsi-Saksan teollisuuskeskuksessa

Kymiyhtiön tytäryhtiöistä nuorin

Eurocan Pulp & Paper-yhtiö Kanadassa on saanut käyttöönsä 1 milj. hehtaaria käsittävän hankinta-alueen sekä hakkuuoikeuden yhtä suurelle alueelle

derni kaupunki, jossa on lähes 130 000 asukasta. Kaupungin perusti aikoinaan Hermann Göring yhdistämällä suuren määrän pikku kyliä yhdeksi kaupungiksi. Salzgitter on hyvin teollistunutta seutua. Siellä on ennestään metalliteollisuutta ja mm. Volkswagenwerkin ja Continentalin tehtaat.

Tehtasalueelle on viime helmikuussa valmistunut Self Copy-laitos, jonka kapasiteetti on noin 2 000 tonnia vuodessa. Päälystyskoneet ovat samanlaiset kuin Voikkaan Self Copy-laitoksella. Tehtaalla valmistetaan

**Kitimatissa toiminnassa saha,
selluloosatehdas ja paperitehdas**

Koko projekti perustuu siihen, että Eurocan on saanut käyttöönsä n. miljoona hehtaaria käsittävän hankinta-alueen sekä lisäksi hakkuuoikeuden samansuuruiselle alueelle. Hakkuuoikeudet perustuvat kahteen ns. 'free farm'-lisenssiin. Raakapuu kuljetetaan metsästä uittamalla ja valtavilla kuorma-autoilla. Syksyllä 1969 valmistui saha, jonka vuosikapasiteetti on 65 000 std ja lokakuussa 1970 otettiin käyttöön selluloosatehdas ja

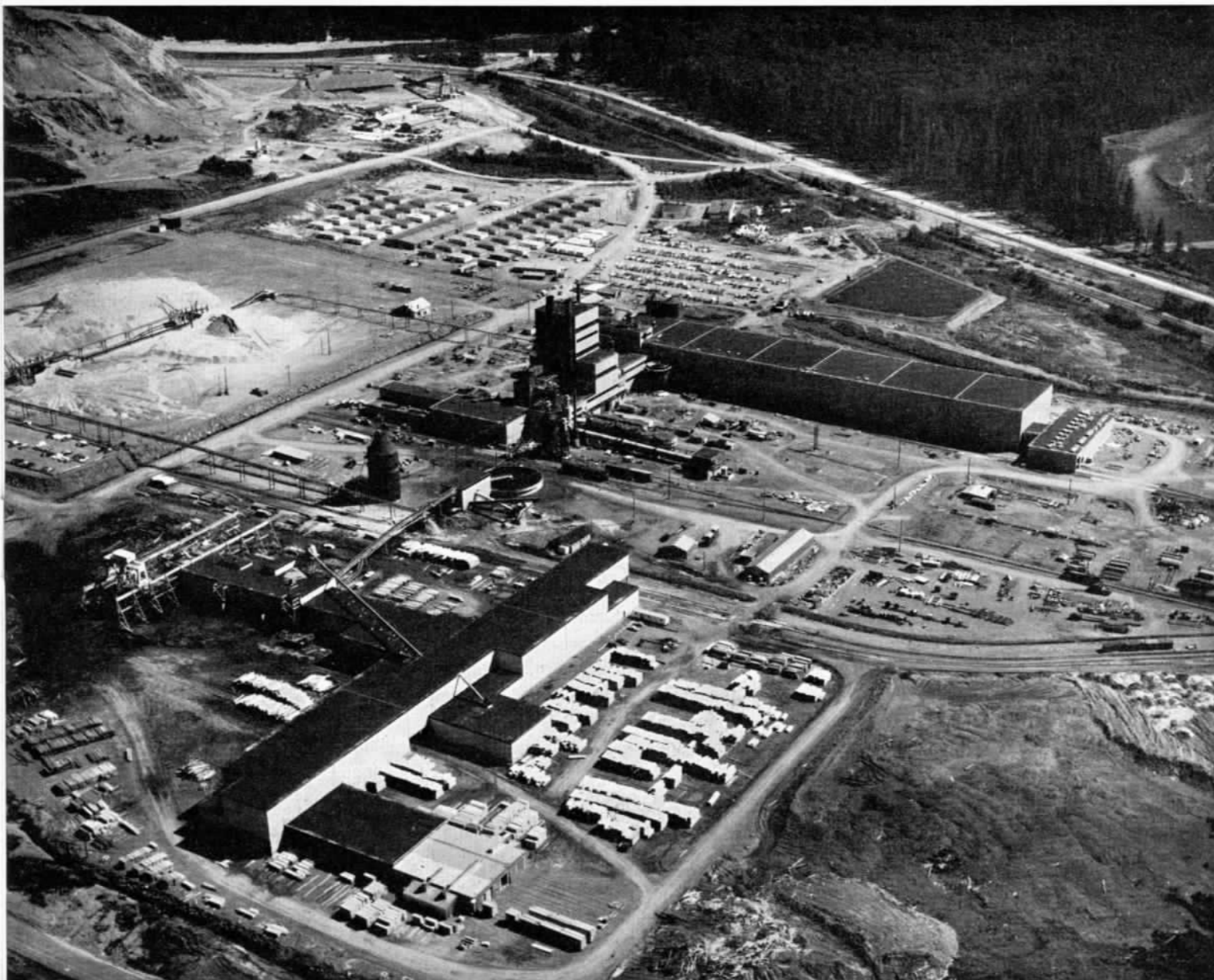
Eurocanin toiminta alkoi syksyllä 1969, jolloin otettiin käyttöön etualalla näkyvä saha. Viime vuoden lopulla käynnistettiin taustalla oleva selluloosatehdas sekä paperitehtaan PK 1.

PK 1. Kuluva vuoden alussa käynnistettiin PK 2. Suurin osa koneistosta on suomalaista valmistettua. Selluloosatehtaalla on Enso ollut huomattava toimittaja, PK 1:n on toimittanut Tampella ja PK 2:n Valmet. PK 1:n alihankkijana on ollut mm. äskettäin Kymiyhtiön omistukseen siirtynyt E. Santasalo Oy. Selluloosatehtaan kapasiteetti on 280 000 tonnia valkaisuamatonta sulfaattiselluloosaa, josta on tarkoitus PK 1:llä valmistaa 180 000 tonnia kraftlinearia ja PK 2:lla 100 000 tonnia säkki-paperia.

Eurocanin palveluksessa on tällä hetkellä n. tuhat henkilöä, joista n. 30 suomalaista. Yhtiön toimitusjohtajana on *Russel E. Dunn*, suunnittelujohtajana dipl.ins. *Mauri Skogster* ja myyntijohtajana ekonomi *E.*

Niukkanen. Kymiyhtiötä edustaa Eurocanin hallituksessa toimitusjohtaja *Kurt Swanljung*.

Tehdas sijaitsee jylhässä vuorimaaisemassa ja sen satama on erään Tyynten Valtameren vuonon rannalla, jossa syvyyttä on peräti 400 metriä. Kitimatissa on myös maailman toiseksi suurin alumiinisulattamo Aluminum Company of Canada, jonka toteuttaman suurisuuntaisen voimalaitosprojektin turvin myös Eurocan toimii. Kitimat on tyypillinen länsirannikon pikkukaupunki, jonka väkiluku on noin 15 000. Ennen teollistamista alueella asui intiaaneja ja valkoisia metsästäjiä ja kalastajia. Kitimat merkitsee intiaanien kielellä Lumilaaksoa, minkä hyvin ymmärtää, kun tänäkin talvena on ajoittain ollut neljä metriä lunta.

Suomalais-saksalaisen yhteistoiminnan voimannäytteenä Nordland Papier kaksinkertaistaa hienopaperituotantonsa

Eero Niinikoski

Kymin Osakeyhtiön ja Oy Kaukas Ab:n perustama Nordland Papier GmbH & Co. KG:n hienopaperitehdas Länsi-Saksassa Dörpenin kunnassa on toiminut runsaan kahden vuoden ajan. Yhtiön ensimmäisenä vajaan toimintavuotena esiintyneistä alkuvaikeuksista on vähitellen selviydytty ja viime vuoden tulostiedot antavat jo sangen positiivisen kuvan tehtaan toiminnasta. Selvimpänä osoituksena tästä on se, että parhaillaan tehtaalla viimeistellään toisen suomalaisvalmisteisen hienopaperikoneen asennustyötä, jonka on määrä valmistua alkukesällä. Laajennuksen jälkeen tehtaan vuosituotantokyky nousee 80 000 tonniin. Yhtiö valmistaa puuvapaita paperilaatuja: kirjoitus- ja painopapereita sekä erikoispaperia tietokoneiden käyttöön.

Paperitehtaan suunnitteluvaiheessa sen sijaintipaikan valintaan vaikutti ratkaisevasti mm. hyvät kuljetusyhteydet Suomesta tehtaalle ja sieltä edelleen kuluttajille. Dörpenin kun-

nan tarjoamat mahdollisuudet ovatkin tässä suhteessa mitä parhaimmat. Osakasyhtiöiden toimittama valkaisu koivu- ja mäntyselluloosa rahdataan joko Haminan tai Kotkan sataman kautta Bremeniin, missä se lastataan proomuihin ja kuljetetaan rannikkokanavaa pitkin suoraan tehtaan omaan purkauslaituriin. Täyteaineena käytettävä liitu saapuu rautateitse ja kaoliini tulee meritse Papenburgin satamaan, mistä se siirretään autoilla 16 kilometrin matkan tehtaalle. Valmiit paperirullat ja pallettipakkaukset kuljetetaan tilaajille enimmäkseen kuorma-autoilla, mutta jonkin verran viedään myös rautateitse.

Nordland Papier-yhtiön teollisuusalue on n. 50 hehtaarin suuruinen. Tehdasrakennukset muodostavat yhtenäisen ja jäsennellyn kokonaisuuden, joka osaltaan edistää tuotantoprosessin nopeata läpikulkua. Paperitehtaan yhteenlaskettu tilavuus on 322 000 m³. Työntekijöitä tehtaalla

on kaikkiaan yli neljäsataa. Suurin osa työvoimasta saatiin Dörpenin kunnan alueelta. Yhtiö on järjestänyt prosessityöntekijöiden koulutuksen omalla tehtaalla, mutta työntekijöitä valittaessa käytettiin suomalaista asiantuntija-apua.

Nordland Papier yhtiön johdon muodostavat hallinnollinen johtaja *Veijo Valve*, teknillinen johtaja *Sten von Troil* ja myyntijohtaja *Hendrik Eereveld*. Tämän kolmimiehistön puheenjohtajana toimii maist. Valve. Yhtiön oma myyntiorganisaatio, jolla on pääkonttori Hampurissa ja toimipaikat Düsseldorfissa, Frankfurtissa, Stuttgartissa sekä Naardenissa Hollanissa, hoitaa paperin myynnin niin koti- kuin ulkomaisillekin kuluttajille.

Suurin osa tehtaan tuotannosta myydään Länsi-Saksaan sekä naapurimaihin Hollantiin, Belgiaan, Ranskaan ja Luxemburgiin. Jonkin verran vientiä harjoitetaan myös valtameren takaisin maihin.

Kun Nordland Papier-yhtiön hienopaperitehdasta ryhdyttiin suunnittelemaan, siirtyi dipl.ins. *Sten von Troil* Kymin Osakeyhtiön Kuusankosken tehtailta uuden yhtiön teknilliseksi johtajaksi. Paperitehtaan tähänastisen toiminnan perusteella hän pitää Dörpenin kuntaa hyvänä tehtaan sijoituspaikkana.

— Tehdassuunnitelman alkuvaiheessa meillä oli useita sopivia kohteita tiedossamme mm. Hollannissa

se, että Länsi-Saksa on hienopaperin myynnin kannalta keskeinen markkina-alue.

Työvoima lähes kokonaan Dörpenin alueelta

— Työvoiman saimme kootuksi tehtaalte suureksi osaksi Dörpenin ja sen lähikuntien alueelta. Myös konttorihenkilökunta on osaksi täkäläistä. Insinöörit, mestarit, koneenhoitajat ja silinterimiehet tulivat sen sijaan eri

omin voimin, ja tällä hetkellä uskon työntekijöidemme olevan samanlaisia paperintekijöitä kuin missä tahansa muuallakin. Tämä on syytä panna merkille siksi, että suurin osa heistä oli sellaisia, jotka eivät olleet koskaan aikaisemmin edes käyneet paperitehtaassa.

Toinen hienopaperikone käyttöön alkukesällä

— Parhaillaan asennusvaiheessa

Nordland Papier-yhtiön hienopaperitehdas edustaa nykyaikaisen suoraviivaista tehdasarkkitehtuuria parhaimmillaan: äärimmäisenä vasemmalla tehtaan julkisivu, keskellä kolmikerroksinen konttoriosa ja viereisessä kuvassa tehdas höyry- ja sähköasema. Sivun alalaidassa parhaillaan laajennusvaiheessa oleva vedenpuhdistuslaitos.

ja Belgiassa, mutta monista mielenkiintoisista teknillisistä ratkaisumahdollisuuksista Dörpen tuntui kuitenkin käyttökelpoisimmalta. Päätöksentekoon vaikutti erityisesti kuljetusyhteydet, työvoimansaanti sekä raakavesi- ja jätevesikysymykset, jotka Dörpenissä voitiin kunnallisten ja valtiollisten viranomaisten suosiollisella myötävaikutuksella ratkaista varsin edullisesti. Osaltaan tehtaan sijoituspaikan valintaan vaikutti myös

puolilta maata. Suomalaisia ei itseni ja johtaja Valveen lisäksi ole tehtaalla muita kuin ekonomi Tuula Pellonperä ja teknikko Antti Rämä.

— Etsiessämme työntekijöitä paperitehtaalte saimme kaikkiaan n. 800 vastausta. Perusteellisten testien avulla valitsimme pyrkijöiden joukosta käyttöhenkilökunnan ja kunnossapito henkilökunnan, joiden yhteisvahvuus nousee nykyisellään n. 400 henkilöön. Koulutimme heidät täällä

Teknillinen johtaja Sten von Troil

olevan PK 2:n uskomme saavamme käyntiin touko—kesäkuussa. Alkuperäisestä suunnitelmasta olemme jäljessä — osaksi Suomen metalliteollisuuden lakon vuoksi — puolisen vuotta, joten se tulee vaikuttamaan ennen kaikkea tälle vuodelle suunnittelemaamme tuotantotulokseen. Tämä uusi Wärtsilän toimittama hienopaperikone on samanlainen yksikkö kuin Kuusanniemeen rakennettu PK 7.

Selluloosaproomu saapumassa
Bremenistä rannikkokanavaa pitkin
tehtaan satamaan

Meidän omasta ykköskoneestamme tämä eroaa sikäli, että tulemme valmistamaan sillä lähinnä ohuita laatuja, joiden neliömetripainoalue vaihtelee 30—70 gramman välillä. Uuden koneemme ajo-ohjelman johdosta pyrimme PK 1:llä ajamaan vastaisuudessa yksinomaan paksumpia laatuja. PK 2:n vaatiman lisäkäyttökäytökunnan koulutus on ollut käynnissä

jo viime kesästä lähtien. Uudet työntekijät tulivat aikaisempien tapaan Dörpenin alueelta.

Käyttövoimaa maakaasun avulla

— Paperikoneiden tarvitseman käyttövoiman ostamme kokonaisuudessaan ulkoapäin. Tehdasalueellamme on sähkömuuntoaseman lisäksi pieni höyryasema, jonka energianlähteenä käytämme maakaasua. Se on erittäin siisti ja teknillisesti puhdas polttoaine, jonka käyttöominaisuudet tämänkaltaisessa teollisuudessa ovat erittäin hyvät. Kaasun saamme suurimmaksi osaksi Hollannista. Tehtaan suunnitteluvaiheessa tutkin myös muiden polttoaineiden käyttömahdollisuuksia. Yhtenä vaihtoehtona oli mm. polttoturve, jota täällä Emslandin alueella olisi saatavana aivan riittämiin, mutta sen hankintakustannukset ylittivät jopa öljyn hinnan, joten jouduimme siitä luopumaan.

Ympäristönsuojeluun vakavaa huomiota

— Luonnonsuojeluun liittyviin näkökohtiin on tehtaallamme kiinnitet-

ty huomiota jo suunnitteluvaiheessa. Yhtenä erittäin myönteisenä seikkana pidämme sitä, että käyttämämme maakaasu ei aiheuta ympäristölle mitään haittavaikutuksia, koska se ei sisällä rikkiä. Jätevesien puhdistuksen olemme järjestäneet vastaa-

Selluloosan purkaus suoritetaan
tehtaan omassa laiturissa. Paperikone
1:n toimittanut Oy Wärtsilä Ab.
Koneen työleveys on 450 cm ja
maksiminopeus 600 metriä minuutissa.

maan viranomaisten määräyksiä, jotka täällä Länsi-Saksassa ovat verrattain tiukkoja. Jätevedet johdetaan vesilaitokselta läheiseen Emsjokeen, jonka vettä pidetään yleisesti varsin hyvänä, joskin melko rautapitoisena. Raakaveden saamme tehtaalle erityisistä pohjavesikaivoista, joita rakennettiin kaikkiaan kuusi kappaletta 18 kilometrin päähän teh-

suomalaiset Dörpenissä'.

— Tämä mielestäni kuvaa melko osuvasti myös täkäläistä paikallista ajattelutapaa. Ihmiset todella pitävät meitä enemmän 'nordlandilaisina' kuin suomalaisina tai saksalaisina. Luulisin, että juuri tämän ihmisten ennakkoluulottoman asenteen vuoksi olemme saavuttaneet hyvin luottamukselliset suhteet niin dörpeniläisen

viimeksi mainittuun lukeutuvat kustannuslaskenta ja ATK. Kaikki osastot toimivat päälliköidensä välityksellä suoraan johtajiston alaisina.

Tiedotustoiminnan järjestäminen ajankohtaista

Aivan viime aikoina olemme usein joutuneet toteamaan, että organisaatiomme tiedotustoiminnassa on parantamisen varaa. Sen järjestämiseksi olemme neuvotelleet hampurilaisen mainostoimistomme kanssa useaan otteeseen ja toivomme, että voisimme mahdollisimman pian ryhtyä julkaisemaan jonkinlaista tiedotuslehteä, joka palvelisi niin johdon kuin työntekijöidenkin tarpeita.

— Monenlaisia odotuksia kohdistetaan tiedotustoiminnan ohella myös sosiaalitoimintaan, joka on vasta hahmottumassa yhtiömme piirissä. Miinkään laaja-alaiseen toimintaan ei olla vielä ryhtytty, sillä henkilökuntamme rakenne on tehtaamme lyhyen toimintakauden aikana siinä määrin

dasalueelta. Tähän hieman poikkeukselliseen menettelyyn jouduimme turvautumaan siksi, että Emsjoen vesi on paperinvalmistukseen liian kovaa ja tehtaan läheisyydessä olevat pohjavesivarat osoittautuivat liian rautapitoisiksi.

'Pohjois-saksalaiset suomalaiset Dörpenissä'

Yhtiön hallinnollinen johtaja Veijo Valve, joka työskenteli aikaisemmin Oy Kaukas Ab:n pääkonttorissa, kertoi lukeneensa eräästä saksalaisesta päivälehdessä artikkelin Nordland Papier-yhtiön toiminnasta ja kiinnittäneensä huomiota kirjoittajan esittämään määritelmään Nordlandin paperintekijöistä: 'pohjois-saksalaiset

Hienopaperitehtaan konehalli kuvattuna viimeistelyosaston puoleisesta päädyistä. Etualalla Kleinewefersin toimittama superkalanteri ja taustalla PK 1.

Hallinnollinen johtaja Veijo Valve

väestön kuin omien työntekijöidemme välillä. Joskus oikein ihmettelen sitä innostunutta asioihin paneutumista ja työskentelytapaa, mikä henkilökuntamme keskuudessa vallitsee.

— Hallinnollisesti tehtaamme toiminta jakautuu kuuden eri osaston kesken. Meillä on tuotanto-, kunnossapito, laskenta-, osto-, henkilökunta- ja organisaatio-osastot, joista

vaihdellut, ettemme ole pystyneet laatimaan mitään selväpiirteistä toimintaohjelmaa. Tällä hetkellä yhtiössämme työskentelee kaikkiaan 409 henkilöä, joista miestyöntekijöitä 256 ja naisia 61. Toimihenkilöitä on palveluksessamme 92, heistä miehiä 64 ja naisia 28. Uuden paperikoneen käynnistyttyä henkilökunnan määrä tulee vielä jonkin verran kasvamaan.

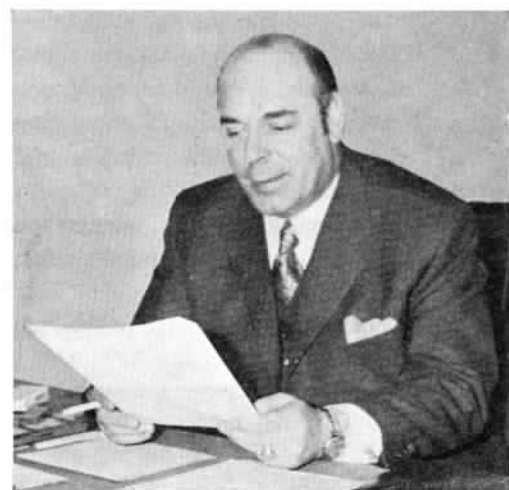
Henkilökunnan keski-ikä 30 vuoden vaiheilla

— Työntekijöidemme keski-ikä on 30 vuoden vaiheilla. Nuorimmat ovat 15-vuotiaita. He ovat kansakoulun käyneitä poikia, jotka suorittavat ammattikoulun oppimäärää samalla kuin harjoittelevat määrättyinä päivinä viikossa tehtaan tuotanto- tai kunnossapito-osastoilla. Myöhemmin heillä on mahdollisuus päästä vakinaiseen työhön tehtaалlemme. Ammattimiehen keskituntipalkka on yhtiössämme tällä hetkellä n. 7 Smk ilman vuorotyö- ym. lisiä.

Tukea asunto- ja virkistystoimintaan

— Sosiaalitoiminnan piiriin voidaan tietysti laskea muutamia etuisuuksia, joista työntekijät pääsevät osallisiksi. Yhtiö järjestää mm. työvaatteet huomattavalla alenuksella ja jakaa kaksi kertaa vuodessa tietyn määrän kirjoituspaperia. Viimeistelyosastolla työskenteleville naisille olemme järjestäneet vakituisen autokuljetuksen tehtaalle ja takaisin, sillä näillä seuduilla ei ole käytettävissä yleisiä kulkuneuvoja ja muutamat

asuvat jopa 20 km:n päässä tehtaalta. Miehet käyvät työssä henkilöautoilla ja polkupyörillä. Asuntotoimintaa on tuettu melkoisesti osallistumalla rivi- ja kerrostalojen rakentamiseen. Tämä on uutta Dörpenissä, sillä melkein poikkeuksetta kaikki paikalliset työntekijämme asuvat omakotitaloissaan. Pari kertaa vuodessa pidämme koko henkilökunnalle juhlat, joista riittää niiden jälkeenkin tavallisesti puhumista useiden viikkojen ajaksi. Olemme myös avustaneet tehtaan

Yhtiön myyntiorganisaatiosta vastaa myyntijohtaja Hendrik Eereveld (yllä). Kymin Osakeyhtiön agentuuria hoitaa Hampurissa ekonomi Carl Forsell (vas:lla).

piirissä toimivaa vesiurheiluseuraa. Tämän lisäksi tuemme muutakin tehtaan piirissä harjoitettavaa urheilutoimintaa, lähinnä soutua ja jalkapalloa.

Paperin myynti hoidetaan kahden yhtiön voimin

Tehtaan paperinmyynti on keskitetty kahdelle erilliselle myyntiyhtiölle, jotka ovat Nordland Papier Vertriebsgesellschaft mbH & Co ja Nordland Papier Exportgesellschaft mbH & Co. Ensiksi mainitun, kotimaan myyntiä hoitavan yhtiön osakekannasta kuuluu 50 % Nordland Papier-yhtiölle, 25 % Kymin Osakeyhtiölle ja 25 % saksalaiselle Papierexporthaus Hamburg mbH:lle. Vientiyhtiön omistavat Kymin Osakeyhtiö, Oy Kaukas Ab sekä Beteiligungsgesellschaft Nordland Papier mbH.

Myyntitoimintaa johtaa hienopaperialalla useita vuosia toiminut

Hienopaperi lähtee tehtaan varastosta enimmäkseen paletiksi pakattuna. Huomattava osa tuotannosta menee kotimaahan, mutta myös vientiä harjoitetaan.

hollantilaissyntyinen myyntijohtaja *Hendrik Eereveld*. Yhtiöiden tähänastisia vaiheita selostaessaan hän mainitsi, että Nordlandin myyntitoimintaa aloitettaessa tuntui miltei mahdolltomalta ajatella, että täysin uusi tehdas tuntemattomine tuotteineen voisi muutamassa vuodessa päästä markkinoille, jotka olivat jo entuudestaan varsin tiukat. Nyt tilanne vaikuttaa kuitenkin helpommalta, sillä nykyaikainen paperitehtaamme tunnetaan jo melko laajalla alueella ja tehtaan tuotteista on saatu hyviä kokemuksia.

Ylitarjonta hienopaperiteollisuuden uhkana

— Kun tarkastelee tämän alkuvuoden myyntitilannetta, joutuu toteamaan, että se saattaa muodostua ehkä huonommaksi kuin vuonna 1970, joka oli ensimmäinen täysi toimintavuotemme. Kuluvan vuoden tilanne johtuu lähinnä siitä, että Länsi-Saksassa on hienopaperin ylitarjontaa melkoisesti. Elämme parhaillaan sellaista aikaa, että suuret paperitehtaat kasvavat yhä suuremmiksi ja pienet jäävät vastaavasti entistä huonompaan asemaan. Henkilökohtainen mielipiteeni onkin, että monet pienet paperitehtaat Länsi-Saksassa ja varsinkin Ranskassa joutunevat lopettamaan toimintansa. Tähän pakottaa se voimakas kilpailupaine, joka on synnyttänyt kokonaan uusia tehtaita ja saanut aikaan laajennuksia mm. Ruotsissa, Tanskassa, Saksassa, Italiassa ja muuallakin. Nordland Papier-yhtiön suhteen olen optimistinen, sillä uuden koneen valmistuttua tuotevalikoimamme saa riittävästi lisäystä, jonka turvin voimme pysyä tiiviisti keskeisillä markkinoilla.

— Myönteistä on ollut huomata se, että vientimme on lisääntynyt jatkuvasti. Vientitoiminnan voi jakaa kolmeen osaan: EEC-markkina-alue, muut Euroopan maat ja valtameren takaiset maat, joista huomattavimmat ostajat ovat Etelä-Amerikka, Afrik-

Dörpenin keskusta sijaitsee 2 km:n päässä Nordland Papier-yhtiön paperitehtaasta

Dörpenin kunta sijaitsee Ala-Saksin osavaltiossa 12 km:n päässä Hollannin rajasta. Paikkakunnalta on matkaa Düsseldorfiin ja Amsterdamiin 250 km. Dörpeniin pääsee laivalla Emsjokea pitkin ja hyvän kanavaverkon, joka on tällä alueella kaikkein tiheimmillään, ansiosta vesitiet ulottuvat syvälle sisämaahan. Myös rautatie- ja maantieyhteydet ovat erinomaiset. Hampuriin on Dörpenistä maanteitse matkaa 280 km. Kunnan keskus sijaitsee n. 2 km:n päässä Nordland Papier-yhtiön tehdasalueesta. Dörpenin asukasluku on n. 1 400. Katolinen väestö on suurimmaksi osaksi maatalouden harjoittajia. Paperitehtaan lisäksi kunnassa toimii yksi konepaja ja parhaillaan on Nordland-tehtaan läheisyyteen rakenteilla suurehko rehutehdas. Lähin kaupunkikeskus on 16 km:n päässä sijaitseva Papenburg, jossa on yli 17 000 asukasta. Kaupungissa on kaksi telakkaa, sahoja ym. teollisuutta sekä lukuisia vihannespuutarhoja.

ka ja Indonesia. Toivomme, että voisimme laajentaa vientikaupan myös Neuvostoliittoon ja muihin Itä-Euroopan maihin, sanoi johtaja Eereveld.

Juantehtaan kartongista hyviä kokemuksia

Hampurin myyntikonttorin yhteydessä toimii kahden myyntiyhtiön ohella lisäksi Kymin Osakeyhtiön agentuuri, jota hoitaa ekonomi *Carl Forssell*. Hän siirtyi tähän tehtävään yhtiön pääkonttorista Kuusankoskelta viime vuoden syksyllä.

— Tämän Kymi-yhtiön agentuurin ohella hoidan myös jonkin verran Nordlandin vientiasioita, mutta viime aikoina on työni ollut suureksi osaksi Juantehtaan uusien kartonkilaatujen tunnetuksi tekemistä. Se on monitahoista toimintaa, sillä Länsi-

Saksa on tunnetusti yksi Euroopan suurimmista kartongin kuluttajista ja täällä on myös lukuisia pieniä kartonkitehtaita, joilla on varsin nopeat toimitusajat ja kilpailukykyiset laadut. Juantehtaan kartongin etuna saksalaisiin nähden pitäisin sen erittäin korkeatasoista laatua. Tämän arvelisin puolestaan johtuvan suomalaisen hiokkeen ja selluloosan hyvisistä ominaisuuksista. Parhaillaan toimitamme useita kartonkikoe-eriä saksalaisille kuluttajille, jotka ovat erityisesti olleet kiinnostuneita kartongin soveltuvuudesta pakkausmateriaaliksi, sanoi ekonomi Forssell.

Saksalaista yritysdemokratiaa työneuvoston puitteissa

Saksalaisen ammattikuntalaitoksen perintönä nykypolvien työntekijöille on siirtynyt pitkälle kehitetty yhteis-

toiminta työnantajan ja työntekijöiden välillä. Lakisääteisiä työneuvostoja alettiin perustaa jo 1910-luvulla ja sitä ennen vastaavanlaista toimintaa oli kokeilumielessä harjoitettu muutamien vuosien ajan.

Yritysten perustamista koskevassa laissa sanotaan, että kaikissa yrityksissä, joissa on 25 työntekijää, pitää olla työneuvosto. Tämä työnantajan ja työntekijöiden välinen yhteistyöelin valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja siihen kuuluu sekä työntekijöitä että toimihenkilöitä. Neuvoston tehtävänä on valvoa, että yrityk-

Työneuvoston sihteeri Udo Runge

sessä noudatetaan kaikkia niitä lakeja sekä asetuksia, jotka koskevat esimerkiksi palkkausta, työaikaa, lomakysymyksiä, työpaikan viihtyisyyttä sekä työhön ottamista ja erottamista. Lopullista päätösvaltaa neuvostolla ei ole kuitenkaan kaikkiin näihin asioihin, vaan ratkaisut tehdään tavallisesti yhdessä yrityksen johdon kanssa.

Nordland Papier-yhtiön paperitehtaalla perustettiin kokeiluluontoinen työneuvosto vuonna 1969 ja se toimi muutaman kuukauden ajan, kunnes

vuoden 1970 alussa valittiin ensimmäinen virallinen neuvosto. Siihen kuuluu kuusi työntekijöiden edustajaa ja kolme toimihenkilöiden edustajaa. Neuvosto kokoontuu tavallisesti kerran kuussa ja tarvittaessa useaminkin. Käytännössä neuvoston asioita hoitaa sen puheenjohtaja, jolla on päivittäin vapaata työstään ruutiiniasioiden hoitamista varten.

Nykyisen neuvoston puheenjohtajana toimii tehtaan kunnossapito-osastolla työskentelevä asentaja *Bernhard Jönen*. Sihteerinä on kunnossapito-osaston varastossa toimiva kirjuri *Udo Runge*. Puheenjohtaja Jönen on kotoisin Dörpenin naapurikunnasta ja sihteeri Runge kertoi muuttaneensa v. 1948 vanhempiensa mukana Saksaan Sleesiasta, Puolasta.

Neuvoston toimistossa, konttorin kolmannessa kerroksessa käymäläme keskustelussa Jönen ja Runge kertoivat, että paperitehtaan kaikki työntekijät kuuluvat samaan ammattiliittoon, sillä he järjestäytyvät yrityksen toimialan eikä oman ammatinsa mukaan. Jönenin arvion mukaan n. 70 % tehtaan työntekijöistä kuuluu ammattijärjestöön. Toimihenkilöiden järjestäytymisasteen hän arveli olevan n. 30 %. Tehtaan piirissä toimiva ammattiosasto valitsee keskuudestaan luottamusmiehet, jotka toimivat sekä työntekijöiden ja työneuvoston välisinä asiamiehinä että ammattiliiton paikallisina edustajina.

— Aluksi meidän tehtaamme työneuvoston toimintaa haittasi jonkin verran henkilökunnan epäyhtenäisyys. Suurin osa työntekijöistähän on sellaisia, jotka eivät ole tottuneet teollisuuslaitoksissa vallitseviin sääntöihin eikä määräyksiin, koska he eivät ole aikaisemmin tällaisessa työssä olleet. Tästä syystä emme saaneet koko henkilökuntaamme heti mukaan työneuvoston toimintaan, sanoi puheenjohtaja Jönen.

— Normaaliin päiväohjelmaani kuuluu, että olen tavattavissa neu-

Työneuvoston puh.joht. Bernhard Jönen

voston toimistossa iltapäivisin, jolloin käsittelen kaikki ajankohtaiset työsuhteasiat sekä tapaan tehtaan työntekijöitä ja toimihenkilöitä. Osa ajasta kuluu tietysti myös neuvotteluihin johdon ja ammattiosaston edustajien kanssa. Hiljattain neuvosto sai valmiiksi tehtaan työsäännöt, joiden laatimiseen on kulunut hyvin paljon aikaa. Lopullinen sääntökoelma on yksi tärkeimmistä toimintaohjeistamme, joten uskon, että neuvostomme merkitys alkaa näkyä vasta jonkin vuoden kuluttua, mainitsi puheenjohtaja Jönen.

Neuvoston kummankin johtomiehen mielestä Nordland Papier on poikkeuksellinen työnantaja siinä suhteessa, että sillä ei ole mitään vanhoille teollisuuslaitoksille ominaisia ennakkoasenteita, jotka rajoittaisivat uusien menetelmien käyttöön ottoa sekä kokeilujen suorittamista.

— Parhaillaan valmistelemme esitystä, joka koskee kanttiinin rakentamista työntekijöille. Lisäksi toi-

vomme, että yhtiön puolesta järjestettäisiin henkilökunnalle vapaa-ajantoimintaa. Viime aikoina olemme myös miettineet olisiko joskus mahdollista lähettää työntekijöitämme kesälomalle yhtiömme suomalaisten osakasyhtiöiden lomakyläin, jotka kuuluvat olevan ainutlaatuisia lomaviettäipaikkoja. Jotakin parannusta toivoisimme myös tiedotustoimintaan, sillä henkilökunnan keskuudes-

sa vallitsee epätietoisutta oman yhtiömme asioista. Mielellämme lukisimme myös jotakin osakasyhtiöiden toimintaa koskevia selostuksia ja uutisia, sanoi sihteeri Runge.

Suomalaiselämää Dörpenissä

Kolmen vuoden ajan on Dörpenissä asunut lohjalainen ekonomi *Tuula Pellonperä*. Hän toimii johtaja Valveen sihteerinä. Nti Pellonperä kertoi konttorissa kokeiltavasta liukuvasta työajasta saadun myönteisiä kokemuksia. Tämä parhaillaan Länsi-Saksassa nopeasti levinnyt menetelmä tarkoittaa sitä, että työhön voi saapua ja lähteä siihen aikaan kuin itselle parhaiten sopii; on vain pidettävä huoli siitä, että on tavattavissa klo 10—15 välillä ja että tekee viikoittain kuitenkin 40 työtuntia. Muistin virkistykseenä toimii kellokorttilaite. Itselleen hän sanoi normaalin konttoriajan sopivan edelleenkin mainiosti, mutta totesi varsinkin perheellisten olevan tyytyväisiä uuteen menetelmään.

Dörpenin verkkaiseen elämänrytmiin hän kertoi jo vähitellen sopeutuneensa, vaikka aluksi se tuottikin vaikeuksia Hampurissa vietetyn kieliharjoitteluvuoden jälkeen. Eniten hän oudoksui sitä tapahtumattomuutta, mikä paikkakunnalla vallit-

see. — Jos haluaa mennä teatteriin on ajettava tunnin matka Oldenburgiin ja jos tekee mieli käväistä vaikka uimassa, on parasta ajaa Pohjanmeren rannikolle.

Tämän vuoden alussa muutti Dörpeniin tamperelainen teknikko *Antti Rämä*. — Päättös ulkomaille lähtemisestä tapahtui oikein hämäläisellä

Ekonomi Tuula Pellonperä ja teknikko Antti Rämä vaimoineen (vas.) asuvat yhtiön asuntoalueella Dörpenin keskustan tuntumassa. Lähioissa on useita tehtaan toimihenkilöiden ja työntekijöiden käyttöön varattuja vuokrataloja. Kaikki talot ovat uusia.

ripeydellä: harkitsin asiaa nimittäin kymmenisen vuotta ja sitten yhtäkkiä olin jo matkalla Dörpeniin. Lento-koneessa minulla ei ollut vielä oikein tarkkaa kuvaa tehtävistäni, saati sitten koko tästä paikkakunnasta. Enhän löytänyt edes omasta kartastani sen nimeäkään. Nyt tuntuu jo menevän mukavammin. Työskentelen tehtaan teknillisellä osastolla piirtäjänä ja kielivaikeudetkin alkavat vähitellen olla voitettuja. Vapaa-ajan viettoon täällä ei ole suuriakaan mahdollisuuksia. Lähinnä tehtaalaisten piirissä toimiva vesiuurheiluseura ja PK 2:n asentajien aloitteesta rakennettu hirsisauna antavat kyllä jonkinlaista vaihtelua.

Kuusankosken kauppalan

sosiaalitoiminta pyrkii
palvelemaan kaikkia
kuusankoskelaisia

— *Paljonko kauppalan sosiaalitoiminta maksaa ja kuinka suuren osan aiheuttamista menoista kauppalajoutuu itse kustantamaan?*

— Viime vuonna Kuusankosken sosiaalihuollon bruttomenot nousivat 3,9 milj. mk:aan. Valtionavustuksia saatiin 200 000 mk ja sosiaalipalveluksia hyväkseen käyttäneet maksoivat itse 900 000 mk. Nämä tulot koostuivat pääasiassa eläketuloilla maksetuista laitoshoidon korvauksista. Nettomenot olivat siten 2,8 milj. mk, minkä summan kauppalajoutui kustantamaan. Asukasta kohden tämä teki 124,78 mk ja lohkaisi veroäyristä 2,14 p. Tämä oli hieman maan kuntien keskiarvoa alhaisempi. Esimerkiksi Karhulalle, jossa olosuhteet ovat varsin samankaltaiset kuin Kuusankoskella, sosiaalitoiminta maksoi jonkin verran enemmän, mutta sen sijaan Kouvolan kaupungille melkoisesti vähemmän. Kouvolan sosiaalihuollon nettomenot v. 1969 olivat 1,7

Kun Kuusankosken kunta v. 1921 perustettiin, elettiin paikkakunnalla vaikeita aikoja. Vuoden 1918 tapahtumat olivat koetelleet raskaasti lukuisia perheitä. Oli leskiä, sotaorpoja, poikansa menettäneitä vanhuksia ja muita puutteessa olevia. Kunnan keskeisimmäksi tehtäväksi muodostuikin puutteenalaisten huollon järjestäminen. Kuinka ripeästi itsenäistynyt kunta ryhtyi näitä epäkohtia korjaamaan, siitä on osoituksena suuren ja silloisissa oloissa korkeat vaatimukset täyttäneen kunnalliskodin rakentaminen jo v. 1923. Myös Mattilan lastenkoti valmistui 1920-luvulla ja siten näiden laitosten avulla saatiin kipein hätä poistetuksi.

Varmaan näistä vaikeista alkuaajoista ja tietenkin paikkakuntalaisten valveutuneesta sosiaalisesta asennoitumisesta johtuu, että sosiaalitoimen kehittäminen on Kuusankoskella saanut aina ymmärtämystä osakseen. Varallisuuden kohotessa ja sosiaalisen lainsäädännön kehittyessä on samalla katsantokannoissa tapahtunut muutos. Vaivaihoidosta on kehitytty monitahoiseen sosiaalitoimintaan, josta osalliseksi pääseminen ei riipu pelkästään varattomuudesta, vaan joka pyrkii tarjoamaan palveluksia kaikille kauppalalaisille. Tätä palveluaukiutta ja jokaiseen kohdistuvaa toimintaa korostaa Kuusankosken kauppalan sosiaalijohtaja *Heikki Helminen* lehdellemme myöntämässään haastattelussa. Siksi esittäessämme hänelle kysymyksiä emme puuttuneetkaan kauppalan sellaisiin laitoksiin, jotka perinteellisesti kuuluvat kunnallisen sosiaalihuollon piiriin. Sen sijaan kysyimme, millaisia toimintoja 50 vuotta itsenäisenä kuntana ollut Kuusankoski tarjoaa kaikille asukkailleen lapsista vanhuksiin saakka.

milj. mk eli 1,1 milj. mk vähemmän kuin Kuusankosken. Tämä johtuu ennen kaikkea näiden paikkakuntien väestön erilaisesta ikärakenteesta. Kouvolaan kohdistuva voimakas muuttoliike tuo kaupunkiin nuorta työikäistä väkeä ja vanhusten osuus Kuusankoskeen verrattuna on melkoisesti vähäisempi.

Kuusankosken Seudun Vainhainhuolto-yhdistyksellä on valmis suunnitelma vanhusten palvelutalon aikaansaamiseksi Kuusankoskelle. Yhdistyksen puheenjohtaja, sosiaalijohtaja *Heikki Helminen* (keskellä), varapuheenjohtaja, sosiaalipäällikkö *Keijo Jokiranta* (oikealla) ja sihteeri, sosiaalis sihteeri *Tapio Partanen* palvelutalon piirustuksia tutkimassa.

— *Sosiaaliturvajärjestelmä, joka on luotu meitä kaikkia varten, on varsin hajanainen ja vaikeasti tavalisen kansalaisen hallittavissa. Minkä neuvon antaisitte?*

— Kehottaisin ennakkoluulottomasti kääntymään kauppalan sosiaalitoimiston puoleen. Olemme määrätietoisesti pyrkineet kehittämään sosiaalitoimistosta kaikkia kauppalalaisia palvelevan laitoksen. Olisi kohutuutonta edellyttää, että ihmiset olisivat tarkoin selvillä sosiaalisesta lainsäädännöstä ja kunnan sosiaaliseen toimialaan kuuluvista käytännön kysymyksistä. Olemme tehostaneet neuvontaa ja ohjausta ja olemme valmiit auttamaan kauppalalaisia heidän kaikissa sosiaaliseen alaan liittyvissä pulmissaan. Asiakasmäärämme onkin jatkuvasti lisääntynyt ja nykyisin käymistossämme päivittäin 70—80 henkilöä. Sosiaalijohtajan lisäksi toimistoon kuuluu toimistosihiteeri, joka samalla toimii lastenvalvojana, neljä sosiaalitarkkailijaa, seitsemän toimistoapulaista, johtava kodinhoitaja ja yhdeksän kodinhoitajaa. Lisäksi kullakin sosiaalitoimiston alaisuuteen kuuluvalla laitoksella on oma henkilökuntansa.

— *Nykyisin kiistellään kiivaasti lasten päivähoitosta. Toiset haluavat sitä lisäävän nykyisestään, toiset taas katsovat sen heikentävän kodin vaikutusta. Kuusankoskella on tätä sosiaalitoiminnan alaa aina arvostettu ja pidetty tärkeänä. Millainen on tilanne nykyisin ja millaiset ovat lähivuosien suunnitelmat?*

— Kuusankoskella kauppa jatkkaa Kymiyhtiön aikoinaan aloittamaa ja kehittämää lasten päivähoitoa. Täällä ongelma on luullakseni ennen kaikkea käytännöllinen: miten järjestää lapsista huolehtiminen kummankin vanhemman käydessä töissä. Kuusankoskella pitää olla päivähoitopaikkoja ja niitä tarvitaan enem-

män kuin mitä tällä hetkellä on olemassa. Näin siitä huolimatta, vaikka kauppalalla on runsaasti lastentarha- ja kokopäivähoitopaikkoja. Kymintehtaan lastentalossa on lastentarha-paikkoja 75, joista kokopäiväpaikkoja 25. Lisäksi talossa on 25-paikkainen seimi. Voikkaan nykyaikaisessa lastentalossa on puoli- ja kokopäiväpaikkoja saman verran kuin Kymintehtaan lastentalossa, mutta ei seimeä. Yhtiöltä v. 1963 kauppalalle siirtyneessä vanhassa lastenpäiväkodissa Niementien varrella on 20 paikkaa.

— Viime syksynä eivät läheskään kaikki halukkaat vanhemmat saaneet lapsiaan lastentarhaan tai kokopäivähoitoon. Erityisesti toivotaan uutta lastentarhaa Maunukselaan, jonka teollisuusalueelle perustetut uudet tekstiilialan tuotantolaitokset ovat tarjonneet perheenäideille työtilaisuuksia. Lähiaikoina Maunukselaan rakennettavaan kerrostaloon kauppa tuleekin perustamaan 75-paikkaisen lastentarhan ja varaa sitä varten rakennuksen ensimmäisestä kerroksesta tilaa 270 m². Puistomaan asutusalueen muuttuessa kerrostalovaltaiseksi tullaan myös sinne 70-luvun puolivälissä sijoittamaan lastentarha ja seimi. Huonetilaohjelma on laadittu 75-paikkaista lastentarhaa ja 15-paikkaista seimeä varten.

— Varsinaisen lasten päivähoiton lisäksi aloitettiin v. 1967 kokeilumielessä perhepäivähoito. Päivähoitoa tarvitsevat lapset sijoitetaan perheisiin tai monilapsiseen perheeseen tulee hoitaja siksi aikaa, kun vanhemmat ovat poissa. Nykyisin perhepäivähoidossa on parikymmentä lasta. Tämä hoitomuoto on hyvänä apuna, mutta lasten hoitokysymystä ei sen avulla kuitenkaan ratkaista.

— Nykyisin kauppa vastaa myös leikkikenttätöiminnasta. Sitä on järjestetty neljässä eri paikassa ja mukana on ollut kolmisensataa lasta. Ensi kesänä otetaan käyttöön yksi tai kaksi uutta leikkikenttää.

— *Kuusankoskelle perustettiin v. 1969 kasvatusneuvola. Käyttävätkö kuusankoskelaiset hyväkseen tämän laitoksen palveluja?*

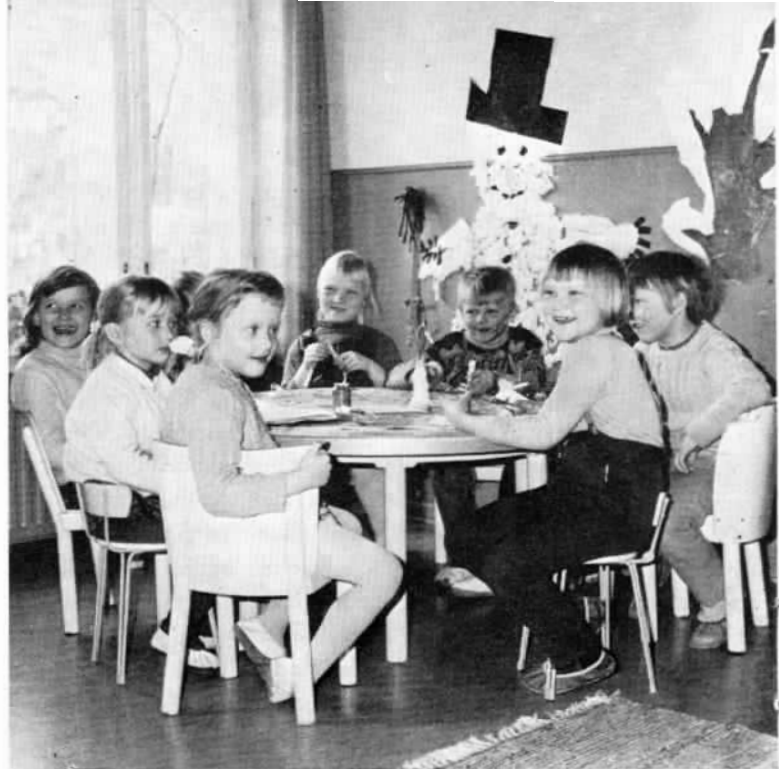
— Kuusankoski oli aikaisemmin osakkaana Kouvolan kasvatusneuvolassa. Se oli kuitenkin ylikuormitettu, joten oman kasvatusneuvolan perustaminen osoittautui tarpeelliseksi varsinkin kun Iitti ja Jaala tulivat mukaan. Tarkoitus on luoda maahamme kasvatusneuvolaverkosto, jossa yhden neuvolan piiriin kuuluisi n. 40 000 asukasta. Kuusankosken kasvatusneuvolan henkilökunnan muodostavat täysvirkaisina psykologi ja sosiaalityöntekijä sekä sivutoimisena lääkäri. Viime vuonna tutkittiin 214 lasta ja käyntikertoja oli 1 546. Neuvolan palveluksia on siten käytetty runsaasti ja monet vanhemmat ja lapset ovat saaneet sieltä apua. Vaikeissa tapauksissa on lapsi toimitettu sairaalahoitoon. Lisäksi kasvatusneuvolan henkilökunta on valistus- ja tiedotustoiminnalla pyrkinyt ennaltaehkäisevään mielenterveystyöhön. Neuvolan toimialueen kansa- ja kansalaiskouluista on kerätty tiedot puhe- ja äänihäiriöiden yleisyydestä.

— *Millaisia kokemuksia on saatu kodinhoitotoiminnasta ja onko kaikilla kauppalalaisilla mahdollisuus käyttää hyväkseen tätä sosiaalitoimiston palvelumuotoa?*

— Aikaisemmin kodinhoitoa annettiin varattomuuden perusteella. Nyttemmin kaikilla sairauden tai jonkin muun yllättävän syyn takia kodinhoitoapua tarvitsevilla on mahdollisuus saada sitä. Pääsäännön mukaan etusija on edelleen vanhuksilla, mutta mahdollisuuksien mukaan siitä pääsevät osalliseksi nuoremmatkin ja ennen kaikkea lapsiperheet. Kodinhoiton järjestäminen on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi ja henkilökuntaa on lisätty. Aikaisemmin kodinhoitajia oli kuusi mutta nyt yhdeksän. He ovat kaikki saaneet asi-

Helena Nikkilän johtamassa Voikkaan lastentarhassa on 50 puoli- ja 25 kokopäiväpaikkaa

Iloisia lastentarhalaisia Kymintehtaan lastentalossa

Kuusankosken kauppalan kasvatusneuvolan psykologi maisteri Ritva Sipilä joutuu usein 'leikkimään' hiekkalaatikon ääressä tutkiessaan ja hoitaessaan lapsipotilaita

anmukaisen koulutuksen. Kotipalvelutoimistosta välitetään myös kotiavustajia. Heitä on 22 ja myös heidän koulutuksestaan on pidetty huolta kurssitoiminnan avulla. Viime vuonna kodinhoitotapauksia oli 670, joista käyntikertoja perheissä 252 ja vanhusten luona 418. Kodinhoitoapua saaneita perheitä oli 110 ja vanhuksia 82. Kotiavustajilla oli käyntikertoja 5 157 ja kotiavun saajia 171.

— *Kuinka laajassa mitassa sosiaalitoimisto järjestää virkistyslomia ja ketkä pääsevät niistä osallisiksi?*

— Virkistyslomatointia on harjoitettu toistakymmentä vuotta ja siitä ovat päässeet osallisiksi vanhuksset sekä monilapsisten perheiden äidit. Aikaisemmin lomapaikkana oli kauppalan kansakoululaisten kesäsiirtola Iitissä Pellingin rannalla, mutta vuosina 1965—69 kaikki lomatoiminta hoidettiin Lomaliitolle kuuluvassa Kärkisaaren lomakodissa Kotkan edustalla. Viime kesänä oli lomanviettopaikkana Lomaliiton Kivijärven lomakoti ja se tulee olemaan myös ensi kesänä. Virkistysloman saajia on vuosittain ollut lähes sata ja loman pituus on ollut kymmenen päivää. Kymiyhtiö on osallistunut

kustannuksiin huolehtimalla matkan aiheuttamista kuluista.

— *Pitkäaikaissairaiden ja vanhus-ten huollon ratkaisumallia laatiessanne olette korostanut asuntoasioiden hoidon keskeisyyttä. Mikä on Kuusankoskella nykytilanne ja mikä on tavoite?*

— Nykyaikaisin mukavuuksin varustettuja vanhusten asuntoja on kauppalalla 36, niistä kahdessa uudessa rivitalossa Rekolassa 22 ja kerrostaloissa 14. Näiden asuntojen määrä vanhusten lukumäärästä on 1,8 %. Vastaava prosentti Kouvolassa on sama. Tavoitteeksi ratkaisumallissa on otettu viisi tuhannelta asukasluvusta. Se edellyttää Kuusankoskella 114 vanhusten asuntoa, mihin olisi pyrittävä kymmenen vuoden kuluessa.

— *Nykyisin puhutaan paljon palvelutalosta. Millaisia suunnitelmia Kuusankoskella on tässä suhteessa?*

Kuusankosken vanhainkodin henkilökunnan rakennukseen sijoitettua 12-huoneista asuntolaa voidaan tavallaan pitää palvelutalona, sillä asukkailla on mahdollisuus käyttää hyväkseen vanhainkodin tarjoamia palveluksia. Prosentuaalisesti tämä palvelutalo tarjoaa asunnon vain 0,6 %:lle vanhusten lukumäärästä, kun

esimerkiksi Kouvolassa, jossa palvelutalo-ajatusta on voimakkaasti kehitetty, luku on 3,2 %. Ideana on se, että niillä vanhuksilla tai pitkäaikaissairailta, jotka eivät terveydellisistä syistä enää kykene asumaan omissa asunnoissaan tai vanhusten asunnoissa, tulisi olla mahdollisuus päästä asumaan tällaisiin palvelutaloihin. Niissä on asukkaiden saatavilla lisäpalveluja kuten ruoka, siivous, pyykki, lääkintä ym. yleiseen huolenpitoon liittyvät palvelut. Palvelutaloista pitäisi kehittää myös ulkopuolella asuvien pitkäaikaissairaiden

Kuusankosken vanhainkodin henkilökunnan entinen asuntola Impilinnassa toimii nykyisin vanhusten palvelutalona

Elma Vanhala on tyytyväinen Impilinnassa asumiseen. Kukin voi elää asunnossaan omaa elämäänsä, mutta vanhainkodin tarjoamia palveluksia käytetään mielellään hyväksi.

Yhtiöltä v. 1963 kauppalalle siirtynyt lastenpäiväkoti Niementien varrella on edelleen käyttökelpoinen ja tarpeellinen. Portailla päiväkodinjohtajatar Raina Sorsa ja sosiaalihoitaja Heikki Helminen.

ja vanhusten palvelukeskuksia, joissa on kerhotiloja ja mahdollisuus ruokailuun. Tavoitteeksi on mallissa otettu 2,5 tuhannesosaa asukasluvusta ja siihen pyritään niin ikään kymmenen vuoden kuluessa. Tällöin Kuusankoskella tulisi olla 57 palvelutaloasuntoa.

— Nykyaikaisesta palvelutalon aikaansaamisesta on jo julkisuudessa näkyneet tiedot. Miten hanke on edistynyt?

— V. 1969 perustettu Kuusankosken Seudun Vanhainhuoltoyhdistys teki viime vuoden lopulla valtioneuvostolle anomuksen raha-automaatti-

voittovarojen saamisesta Kuusankoskelle rakennettavaa palvelutaloa varten. Asia ratkennee aivan lähiaikoina ja toivottavasti myönteisesti. Muussa suhteessa yritys on suunniteltu valmiiksi. Palvelutalo sijoitetaan Kunnanpellolle rakennettavaan kerrostaloon, josta hissien läheisyydestä eri kerroksista varataan vanhuksille 24 asuntoa ja yhteistiloja ensimmäisestä kerroksesta 110 m².

— Mitä muita toimenpiteitä pidätte tärkeinä vanhusten asunto-olojen parantamiseksi?

— Koska vanhusten asuntojen ja palvelutalotyyppisten asuntojen rakentaminen on vasta alussa ja koska läheskään kaikilla ei ole omistusasun-

toja, olisi kiinnitettävä huomiota vanhusten korjauskelpoisten asuntojen kunnostamiseen. Monet vanhukset joutuvat vielä asumaan aivan liian vaatimattomissa ja kylmissä asunnoissa, joissa helposti sairastuvat ja joutuvat ennen aikojaan sosiaalihuollon hoiviin. Yleensäkin vanhuksilla tulisi olla monentyyppisiä asuntoja valittavanaan. Toistaiseksi kuitenkin vain vanhainkoti on kehitetty riittävän monipaikkaiseksi. Kuusankosken vanhainkodissa on sairasosasto mukaan luettuna 180 paikkaa ja nykyisten näkymien mukaan tämä määrä tulee riittämään.

— *Miten kauppalan sosiaalitoiminnassa suhtaudutaan järjestöihin ja muihin yhteisöihin, jotka suorittavat sosiaalitoimintaa?*

— Mielestäni asialle on vain eduksi, että sosiaalitoimintaa suoritetaan myös vapaaehtoisesti. Esimerkiksi järjestöjen virkistystoiminta vanhusten hyväksi on mitä tervetulleinta. Jonkinlaisen kilpailuasenteen syntyminen toisaalta kauppalan, toisaalta järjestöjen välillä olisi asialle vain vahingoksi. Mitä enemmän sosiaalityöhön saadaan ihmisiä sen parempi. Kauppala puolestaan voi olla edistämässä tällaista yhteistä hyvää tarjoittavaa kansalaistoimintaa antamalla yhdistyksille taloudellista ja muuta tukea.

— *Haluaisitteko vielä mainita jonkin Kuusankoskella suoritettavalle sosiaalitoiminnalle ominaisen erikoispiirteen?*

— Kehitysvammaisten huoltotyössä Kuusankoskea voidaan pitää edelläkävijänä. Seurakunta, jonka kanssa kauppalan sosiaaliviranomaiset ovat läheisessä yhteistyössä, aloitti täällä kehitysvammaisten kerhotoiminnan. Syksystä 1966 lähtien Voikkaan lastentalon suojissa on toiminut kehitysvammaisten päivähuoltola, jossa annetaan kehittävää ohjausta parillekymmenelle lapselle ja nuorelle.

Haastattelija *Veikko Talvi*

Kouvolan Kirjapainon 50-vuotista toimintaa juhlittiin Koskelassa

Kouvolan Kirjapainon 50-vuotispäivä alkoi kahdeksalta aamulla, kun ovet avattiin yleisölle tulla tutustumaan kirjapainoväen työhön. Oven takana oli jo Kouvolan Kauppaoppilaitoksen oppilaita odottelemassa ja päivän mittaan kirjapainossa vieraili useita koululaisluokkia, kuten myös runsaasti muuta yleisöä, mm. entisiä työntekijöitä. Latomon esimies *Matti Nissinen* sekä painajat *Rainer Lepistö* ja *Pertti Yli-Kivistö* esittelivät kirjapainon eri työkohteita yleisölle ja kierroksen päätökseksi tarjottiin kaikille vieraille kahvia työntekijöiden ruokailuhuoneessa. Kaikkiaan vierailijoita oli parisataa henkeä.

Aamupäivällä kirjapainon ylifaktori *Vilho Rantala* sai vastaanottaa myös useita onnentoivotuksia ja kukkalaitteita, joilla liikututtavat, entiset työntekijät ja kirjapainon ystävät halusivat muistaa juhlivaa kirjapainoa.

Juhlapäivänä kirjapainossa lopetettiin työt keskipäivän aikaan ja koko väki puolisoineen lähti valmistautumaan Koskelassa järjestettyjä juhlaillallisia varten, johon oli kutsuttu myös yhtiön edustajat, liikututtavia sekä eläkeläisiä puolisoineen.

Kirjapainoon oli yleisöllä juhlapäivän aamuna vapaa pääsy. Toimitusjohtaja *Jouni Kaikko* (olk.) ja faktori *Kimmo Korhonen* Lehtikanta Oy:stä Miehepainokoneen ääressä, jolla aikoinaan painettiin Kouvolan Sanomia. Vas:lla painaja *Lenni Mustamäki*.

Coctailin aikana isännöitsijä *Mikko Pajanen* toivotti juhlavieraat tervetulleiksi, jonka jälkeen siirryttiin salin puolelle ihastuttavin kukkalaittein somistettujen pöytien ääreen. Illallisen kuluessa saatiin kuunnella viulutaiteilija *Ilkka Talven* esityksinä *Pablo de Sarasaten* *Malaguena* ja

Zapateado sekä William Krollin Banjo ja viulu. Häntä säesti kanttori *Tapani Rautasuo*. Ylifaktori Vilho Rantala kertoi hauskaan tapaan mitä on olla kirjaltaja ja valotti tämän ammatin historiallista taustaa. Myös Kouvolan Mieskuoro, jonka riveissä on aina ollut useita kirjapainolaisia, oli saapunut juhlistamaan tilaisuutta esittämällä useita lauluja.

Vapaan sanan aikana kirjapainoa onnitteli yhtiön puolesta hallinnollinen johtaja, varatuomari *L. Räihä* ja Kouvolan kaupungin puolesta apulaiskaupunginjohtaja *Väinö Vuori-*

nen. Everstiluutnantit *Ilkka Kiianlinna* ja *Arvo Vilhunen* ojensivat Puolustusvoimain komentajan, kenraali *K. O. Leinosen* Kouvolan Kirjapainolle myöntämän hopeisen ansiomitalin ja onnittelivat kirjapainoa myös Pioneerikillan ja Haku-lehden puolesta, jota on Kouvolan Kirjapainossa painettu koko sen ilmestymisajan eli 47 vuotta.

Kouvolan Kirjapainon työntekijöiden puolesta puhui konelatoja *Svante Salo*. Hän sanoi, että kirjapainon työntekijät tuntevat tänä juhlapäivänä varmaan samanlaista juhlatietoa

Jo aamupäivällä kävi kirjapainossa lukuisia onnittelijoita. Vas. ylifaktori Vilho Rantala vastaanottaa PYP:n Kouvolan konttorin edustajien onnittelut ja oik. edustaja Eino Hurme Kirjateollisuustoimistosta ojentamassa kukkalaitetta.

kuin 50 vuotta takaperin silloiset kirjapainoon pestautuneet työntekijät alkaessaan suorittaa ammattiaan uudessa kirjapainossa. Tähän 50:een vuoteen on mahtunut paljon niin myönteistä kuin kielteistäkin, mutta niin kai täytyy olla, jotta erottaisimme hyvän pahasta.

— Kun tänä juhlapäivänä saamme

Entiset työntekijät nti Mailis Pétas (vas.) ja rva Tellervo Kari onnittelukäynnillä. Oik:lla konelatoja Svante Salo ja vas:lla ylifaktori Rantala.

Painaja Rainer Lepistö vas:lla selostamassa Kauppaoppilaitoksen oppilaille tiikelpainokoneen toimintaa

työntekijöinä olla juhlimassa Kouvolan Kirjapainoa, emme voi olla huomaamatta sitä yhteisymmärrystä, mikä vallitsee työnantajamme ja meidän työntekijöiden välillä. Parhaana todisteena siitä ovat pitkät, jopa yli neljäkymmentäkin vuotta jatkuneet palvelusajat. Juuri tätä tarvitaan työmarkkinoilla tuloksiin pääsemiseksi.

— Samalla kun pyydän saada kiittää työntekijöiden puolesta Kouvolan Kirjapainoa ja toivottaa sille parhainta onnea ja menestystä, toivon yhteisymmärryksen jatkuvan molempien osapuolten parhaaksi ja että meistä kukin taidollamme ja uutteruudellamme antaisimme oman panoksemme aikana, jolloin graafinen ala kehittyy niin koneiden kuin työ-

muotojen ja -vaiheidenkin osalta. Onnea tulevaisuudelle ja kiitos työnantajallemme Kymin Osakeyhtiön Kouvolan Kirjapainolle!

Kirjapainon eläkeläisten puolesta käytti puheenvuoron ylifaktori *Paavo Äärynen* toivottaen kirjapainolle onnea ja menestystä ja kiittäen kirjapainossa vietetyistä monipuolisista ja mielenkiintoisista palvelusvuosista. Hän kiitti myös työnantajaa eläkeläisiään kohtaan osoittamasta huo-

Ylhäällä vas:lla olevassa kuvassa yhtiön hallinnollinen johtaja L. Räihä esittämässä yhtiön onnentoivotusta juhlivalle kirjapainolle. Kouvolan kaupungin onnittelet esitti apulaiskaupunginjohtaja Väinö Vuorinen (kolmas vas:lta).

Everstiluutnantit Ilkka Kiianlinna (oik.) ja Arvo Vilhunen ojensivat Puolustusvoimain komentajan kirjapainolle myöntämän hopeisen ansiomitalin ja onnittelivat kirjapainoa Pioneerikillan ja Haku-lehden puolesta, jota kirjapainossa on painettu 47 vuotta.

Kirjapainon työntekijöiden puolesta onnentoivotukset esitti konelatoja Svante Salo. Kuvassa toinen vas:lta jalostusteollisuuden isännöitsijä Gustav Rosenqvist.

Ylifaktori Paavo Äärynen käytti puheenvuoron eläkeläisten puolesta toivottaen kirjapainolle onnea ja menestystä

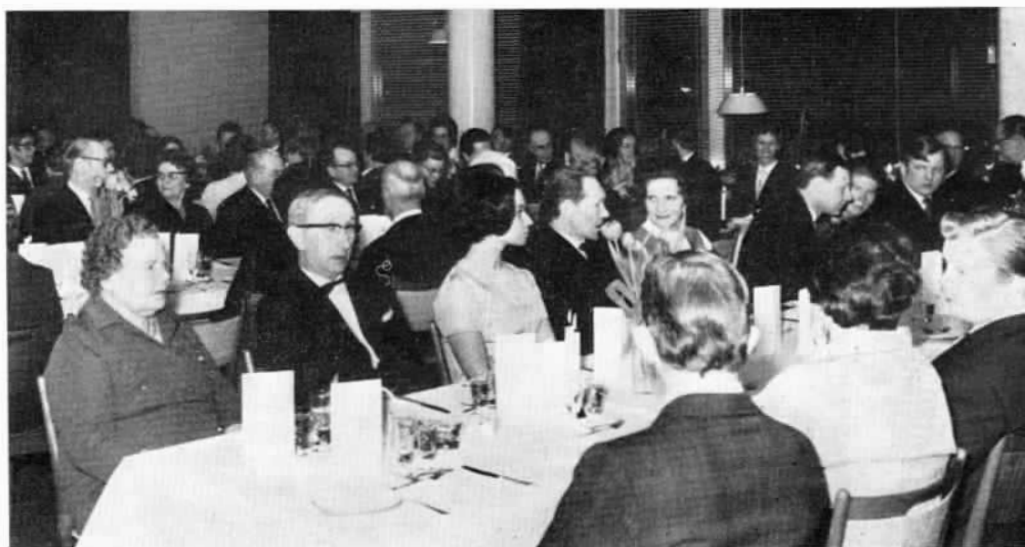
maavaisuudesta kutsumalla heidät juhlimaan kirjapainon 50-vuotista toimintaa.

Koskelan salissa vallitsi välitön ja iloinen juhlatunnelma koko kirjapainon väen juhliessa merkkipäivää yhtiön edustajien ja liikeuttavien sekä kirjapainon eläkeläisten kanssa. Kirjapainolle ja henkilökunnalle osoitettiin lämpimiä puheita ja lukuisia kukkalaiteita ja lahjoja saatiin vastaanottaa.

Oy Roto, Pohjoismaiden Yhdyspankki, Helsingin Osakepankki, Kouvolan Kirjakauppa, Kossilan Liikenne, Paa-vo Äärynen, Mailis Pétas, Jussi Kuusela, Antero Rantamäki ja Toimi Aho.

Kirjapainoa onnittelivat kukkalaittein, adressein ja sähköin lisäksi seuraavat: toimitusjohtaja Kurt Swanljung, yhtiön metalliteollisuus, yhtiön tiedotusosasto, Tehdaspuu Oy, Kouvolan Sanomat, Lehtikanta Oy, Rautatieliikenne-lehti, Graafinen Keskusliitto, Graafisen Teollisuuden Työntantajaliitto, Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto, Kirjateollisuusasioimisto Oy, Pohjois-Kymen Konelatojain Kerho, Kouvolan Painajainkerho, Kouvolan Kirjatyöntekijäin yhdistys, Painokuva Oy, Parosen Kirja- ja Offsetpaino Ky, Myllykosken Kirjapaino Oy, Varkauden Kirjapaino Oy,

Juantehtaan palopäällikkö Eero Lipponen, joka on hoitanut tehtävää v:sta 1940, sai vastaanottaa Suomen Palontorjuntaliiton ansioristin, jonka rva Annele Timgren kiinnitti palopäällikön rintapieleen

Juantehtaalla juhlittiin 50-vuotiasta palokuntaa

Juhlassa palkittiin myös yksitoista ansioitunutta palokuntalaista, joille ojennettiin Palokuntien Keskusliiton myöntämät ansiomitalit tunnustuksena arvokkaasta ja pitkäaikaisesta toiminnasta palontorjuntatyön hyväksi

Juantehtaan palokunta vietti 50-vuotisjuhliansa 25. 3. Ravintola Pataruukissa yli 80 juhluvieraan läsnäollessa. Todellinen juhluvuosi oli jo 1969, sillä palokunta perustettiin v. 1919.

Tilaisuuden aluksi Juantehtaan Soittokunta kajautti alkumarssin ja palopäällikkö Eero Lipponen lausui juhluvieraat tervetulleiksi. Hän esitti myös palokunnan 50-vuotishistoriikin. Juhla jatkui ansiomerkkien jaolla. Palopäällikkö Eero Lipposelle ojennettiin Suomen Palontorjuntaliiton ansioristi Kuopion läänin Palokuntaliiton varapuheenjohtajan, palopäällikkö Iivari Laakkosen luovutus-

Ravintola Pataruukin salissa oli palokunnanjuhlien tunnelmaa. Juhlailallisen jälkeen tanssittiin Juantehtaan Soittokunnan antaessa vauhtia.

puheen myötä. Myös isännöitsijä *L. Timgren* kiitti palopäällikkö *Lippos-* ta ansiokkaasta palontorjuntatyöstä ja rva *Annele Timgren* kiinnitti ansioristin hänen rintaansa. Palopäällikkö ja rva *Lipponen* ojensivat Palokuntien Keskusliiton ansiomitalin seuraaville palokuntalaisille: *Toimi J. Pirinen* (32 palokuntalaisvuotta), *Eino L. Lipponen* (31), *Antti K. Hiltunen* (25), *Sulo A. Neuvonen* (25), *Toivo A. Hiltunen* (24), *Erkki Karpinen* (23), *Heikki Huusko* (23), *Niilo Koponen* (22), *Viljo Tirkkonen*

Palopäällikkö *Iivari Laakkonen* (ylh.) onnitteli palokuntaa Kuopion läänin Palokuntaliiton ja läänin palotarkastaja *Jorma Sirolan* puolesta. Palokuntien tarkastaja *Matti Siven* (oik.) esitti Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutuksen onnentoivotukset ja Voikkaan tehtaan palopäällikkö *Esko Eloranta* (äärimmäisenä oik.) Kuusankosken tehdaspalokuntien onnittelut.

(22), *Otto Mustonen* (21) ja *Reino Korhonen* (20).

Illallisen jälkeen oli onnittelijoiden vuoro. Palokuntien tarkastaja *Matti Siven* esitti Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutuksen onnittelut, Voikkaan palopäällikkö *Esko Eloranta* Kuusankosken tehdaspalokuntien, palopäällikkö *Iivari Laakkonen* Kuopion läänin Palokuntaliiton sekä läänin palotarkastajan, palopäällikkö *Jorma Sirolan* onnittelut, kunnanvaltuuston puheenjohtaja *Simo Tuunainen* Juusankosken kunnan ja dipl.ins. *Erkki Helynen* Suomen Metallikutomo Oy:n

onnentoivotukset. Juantehtaan isännöitsijä *L. Timgren* toivotti tehtaan puolesta palokunnalle onnea ja palopäällikkö *Laakkonen* kohdisti puolestaan isännöitsijä *Timgrenille* kiitoksensa hänen palontorjuntatyöhön osoittamansa myönteisen ja kannustavan suhtautumisen johdosta. Samalla hän huumori mielessään ojensi ins. *Timgrenille* lahjana paidan ja toivoi sen korvaavan menetyksen, joka ins. *Timgrenille* oli sattunut 21 vuotta sitten eräässä metsäpalossa, kun hänen paitansa paloi. Tapauksen kyllä katsottiin osaltaan vaikuttaneen hänen myönteiseen suhtautumiseensa palokuntatyötä kohtaan. Juhlan päätteeksi tanssittiin torvimusiikin tahdissa. Juantehtaan soitto-kuntaa johti *Olavi Hartikainen*.

Sammutusryhmä — palokunnan edelläkävijä

Jo ennen palokunnan perustamista tehtaalla oli sammutusryhmä, jo-

hon kuului tehtaan palveluksessa olevia miehiä. Tunnuksina heillä oli nahkavyö ja kokardi ja sammutuskalustona pieni höyryvoimaruisku, jonka tehokas toiminta perustui lähinnä ylläluonnollisiin kykyihin saada ennakkoavustus tulipalosta. Höyryn paine täytyi näet saada nostetuksi tarpeeksi korkealle, jotta ruisku toimi. Kun

ruiskun voimaa yritettiin nostaa nuohoojan avustuksella, nousi savupii-pusta niin valtava kipinäsaade, että se oli suurena vaarana ympäristölle. Tulipa siinä mieleen paremminkin sytytys- kuin sammutusryhmä. Usein sammutustyössä turvauduttiinkin vanhaan hyvään vesiketjkonstiin, sillä yleensä koko kylän väki kiirehti palopaikalle tulipalon sattuessa. Sammutusryhmään kuuluvilla oli kylässä toinenkin tärkeä tehtävä, sillä he toimivat myös järjestyksen valvojina.

Palokunnassa hyvä yhteishenki alusta alkaen

Juantehtaan palokunta perustettiin 7. 7. 1919, jolloin siihen liittyi 25 miestä. Palokunnan ruiskuhooneella pidetyssä kokouksessa miehistön läsnäollessa valittiin huutoäänestyksellä johtokunta, johon tulivat *T. Timgren*, *K. B. Holopainen*, *F. Kortelainen*, *L. Hartikainen*, *P. Hakkarainen*, *K. Myllynoja* ja *K. Lipponen*. Palomes-

tarina toimi *F. Blomqvist* ja hänen varamiehenään *K. B. Holopainen*.

Juantehtaan palokunta toimi vaapaapalokuntana vuoteen 1944, jolloin sen nimi virallisesti muutettiin tehdaspalokunnaksi. Tosin se oli ollut tehdaspalokunta alusta alkaen, sillä Juantehtas huolehti palokunnan kaikista kustannuksista ja vain omia

pikkumenoja varten oli olemassa VPK:n huvikassa.

Palokunta on myös koko ajan toiminut kunnallisena palokuntana aluksi suullisella sopimuksella vuoteen 1956, jolloin tehtiin asiasta kirjallinen sopimus.

Juantehtaan palokunnan vahvuus on vuoden 1948 jälkeen ollut lähes pysyvästi 29 miestä. Kunnan palojärjestys määrää palokunnan vahvuudeksi 25 miestä, mutta määrä on viime vuosina ylitetty 3—4 miehellä. Palokuntaan on ollut pyrkijöitä riittävästi, eikä kaikkia halukkaita ole aina voitu sijoittaakaan.

Palokunnassa vallitsevasta hyvästä yhteishengestä kertovat mm. varsin pitkät palvelusajat. Nykyisestä palokunnasta 12 miestä on palvellut jo yli 20 vuotta. Pisin palokuntalaisaika 45 vuotta on palopäällikkö Eero Lippolla. Palopäällikkönä hän on toiminut v:sta 1940 lähtien.

Ensimmäinen palopäällikkö F. Blomqvist hoiti virkaa vuoteen 1924, sen jälkeen K. B. Holopainen 1924

Juantehtaan Palokunta kuvattuna vuoden 1925 vaiheilla

—1930 ja Bjarne Strömberg 1930—1940.

Palokalusto nykyisin riittävä ja hyvä

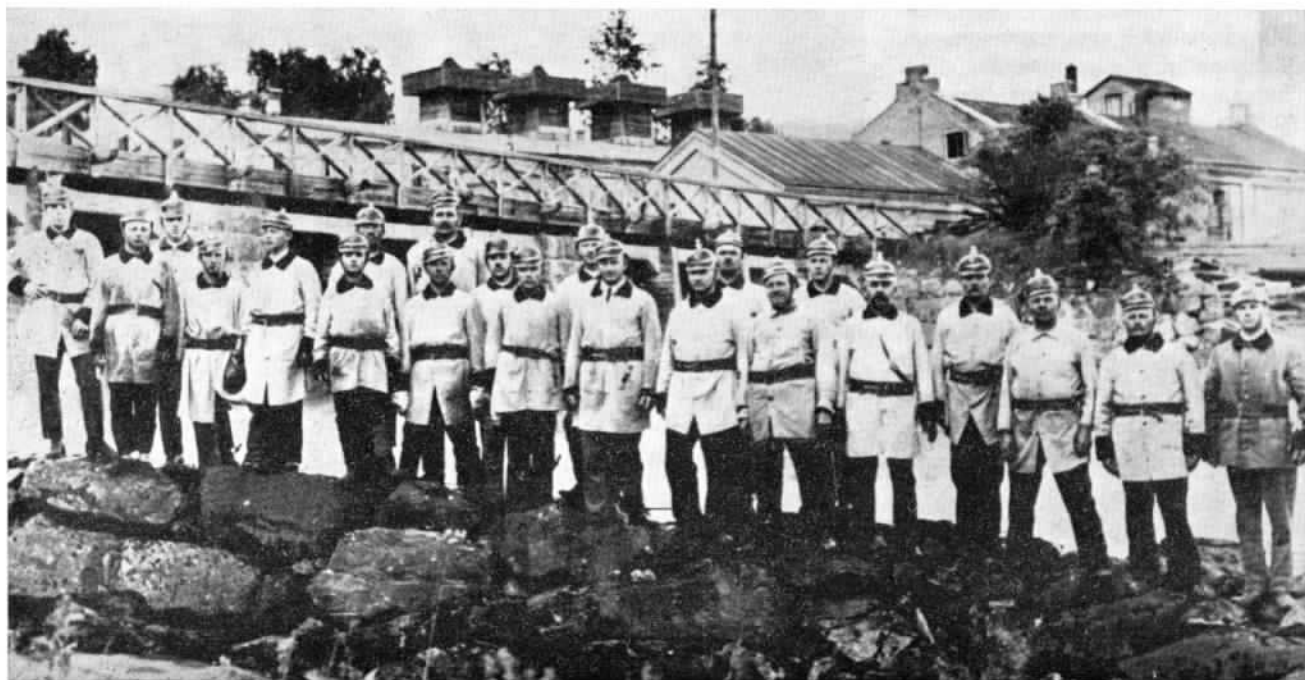
Juantehtaan palokunta sai jo syys-talvella 1919 ensimmäisen moottori-ruiskunsa, joka lienee ollut Savon itäisellä alueella ensimmäinen laatuaan. Siilinjärven asemalta se tuotiin Juankoskelle hevosten vetämässä kivireessä. Matka kesti lähes kaksi vuorokautta, koska hevosia oli välillä vaihdettava. Suuressa riemusaatossa tämä nelipyöräisten vankkurien päälle asennettu raskas moottoriruisku saapui paloasemalle, johon oli runsaasti väkeä kertynyt sitä ihmettelemään. Tämä teholtaan 1 200 l/min. toimiva ruisku oli palokunnan käytössä vuoteen 1947, jonka jälkeen se on palvellut sahalla kiinteänä palopumpuna.

Vuonna 1921 palokunnalle hankittiin happoruihu, jossa on 500 litran vesisäiliö ja tehokas käsivoimaruisku. Samana vuonna kalustoa lisättiin kuudella käsivoimaruiskulla. Kannettavan moottoriruiskun palokunta sai 1934 ja ensimmäisen paloauton 1947.

Palokunta siirtyi silloin hevospeleistä motorisoituun kalustoon.

Uusi ja suurempi, tosin aikaisemman auton lailla 12 hengelle rekisteröity paloauto hankittiin 1962. Se on Ford F-600-alustalle rakennettu, hevosvoimia moottorissa 178, nelipyörävetoinen ja maastovaihteella varustettu. Autossa on 1 800 litran vesisäiliö ja 2-asteinen Esa 100-korkeapainepumppu, jonka suurin teho on 2 500 l/min. ja 8 kg/cm². Autossa on myös sumusammutuskalusto, jonka paine on 37 kg/cm². Auton kalustoa täydennettiin v. 1968 Kääpiö-Esalla, joten vesiteho sen jälkeen pumppujen maksiminormeille on 6 700 l/min. Palokunnan muusta kalustosta mainittakoon kaksi paineilmalaitetta ja happilaitetta sekä tulensuojapuku. Letkukalustoa on palokunnalla aina ollut riittävästi. Kaluston säilytyspaikaksi palokunta sai 1969 uuden ja hyvän paloaseman.

Palokunnalla on 50 vuoden aikana ollut 216 hälytystä, joista omalla alueella 190 eli lähes neljä vuodessa. Avunantomatkoja on tehty 26. Kaiken kaikkiaan on vuodessa ollut keskimäärin neljä lähtöä.

Pankinjohtaja Sakari Suomalainen puolitoistasataa kuvaa käsittävän näyttelykokoelman vieressä

Vanhaa Voikkaata esiteltiin valokuvin

Voikkaan tehdaskylän menneisyyteen liittyvien valokuvien näyttely oli esillä Kansallis-Osake-Pankin Voikkaan toimipaikassa 29. 3.—8. 4. Näyttelyn avajaiset pidettiin kutsuvieraille 27. 3. Kuusankosken kauppalaa edustivat valtuuston puheenjohtaja, kansanedustaja *Heikki Hykkälä* ja kotiseutulautakunnan puheenjohtaja, maisteri *Veikko Talvi*. Lisäksi oli saapuvilla paikallisten yhdistysten, seurojen ja liikelaitosten edustajia sekä henkilöitä, jotka olivat luovuttaneet valokuvia näyttelyyn.

Ajatus Voikkaan historiaa esittävien vanhojen valokuvien näyttelystä syntyi viime vuoden lopussa pankin valvojien kokouksessa. Idea oli kauppias *Lauri Uiton*, jonka johdolla pankinjohtaja *Sakari Suomalainen*, taloudenhoitaja *Taavi Hietanen*, teknikko *Urpo Markkanen* ja maanviljelijä *Jorma Poteri* kokosivat näyttelyn. Lehtori *Kalervo Aaltonen* suursi näyttelyyn valitut valokuvat 18×24 cm:n kokoisiksi.

Pankinjohtaja Sakari Suomalainen kertoi lisäksi seuraavaa:

— KOP:n Voikkaan toimipaikassa on pidetty parin vuoden aikana useita näyttelyitä, joista mainittakoon paikallisten taiteilijoiden maalausten näyttelyt, valokuvausnäyttely, Exlibris-näyttely ja Suomen itsenäisyyden ajan kolikoiden näyttely. Kaikilla näyttelyillä on ollut hyvä yleisömenestys.

— Nyt esille asetettujen valokuvien näyttelymateriaali on koottu n. viidestäkymmenestä kohteesta. Valittavana oli 400 kuvaa, joista hyväksyttiin puolitoistasataa vuosilta 1900

—1920 peräisin olevaa. Näyttely ajoitettiin Kuusankosken 50-vuotisjuhlavuodeksi, jotta Kansallis-Osake-Pankkiin olisi omalta osaltaan mukana merkkivuotta juhlistamassa.

— Tämä Voikkaan historiallisten valokuvien näyttely saavutti ennätysmäisen yleisömenestyksen, sillä sii-

hen kävi tutustumassa n. pari tuhatta henkeä. Mainittakoon vielä, että näyttelyn jälkeen valokuvat siirretään pankin arkistoon säilytettäväksi ja tarpeen tullen niitä voidaan käyttää uudelleen. Kokoelman kuvia tullaan käyttämään myös Kuusankosken paikallishistorian kuvittamisessa.

Paikkakunnan entisistä ajoista ja harrastuksista kertovat valokuvat kiinnostivat suuresti yleisöä, jota näyttelyssä kävikin ennätysmäärä

Kuusi apurahaa vuorineuvos Ekholmin ja ammattikoulun stipendirahastoista

Stipendien jakotilaisuudessa ammattikoululla olivat saapuvilla Yrjö Andersson (vas:lla), Lasse Hietanen ja Martti Holm

Alakuvassa ammattikoulun rehtori Eero Kaartinen pitämässä luovutuspuhetta apurahojen saajille

Opiskeluun tarkoitettujen stipendien jakotilaisuus järjestettiin Kuusankosken ammattikoulussa 2. 4. Tilaisuudessa jaettiin kaksi ammattikoulun juhlavuoden stipendiä sekä kaksi apurahaa koulun omasta rahastosta. Lisäksi myönnettiin kaksi stipendiä vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahastosta. Apurahat ovat tuhannen markan suuruisia.

Ammattikoulun juhlavuoden stipendit ojennettiin insinöörioppilas *Martti Holmille*, joka opiskelee Tam-

pereen teknillisen opiston paperilinjalla sekä paperiteknikko-oppilas *Esiko Pesulle*, joka käy Imatran teknillistä koulua.

Ammattikoulun erityisrahaston stipendit myönnettiin insinöörioppilas *Lasse Hietaselle*, joka opiskelee Helsingin teknillisen opiston sähkötekniikan laitoslinjalla sekä koneteknikko-oppilas *Kari Rantaselle*, jonka oppilaitoksena on Jyväskylän teknillinen koulu.

Vuorineuvos K. E. Ekholmin Sti-

pendirahastosta myönnettiin apurahat tänä vuonna kauppätieteiden ylioppilas *Raili Heikkiselle*, joka opiskelee Helsingin kauppakorkeakoulussa akateemisen sihteerin tutkintoa varten sekä maanmittausteknikko-oppilas *Yrjö Anderssonille*, joka valmistuu keväällä Mikkelin teknillisestä koulusta.

Apurahojen saajille puhui ammattikoulun rehtori *Eero Kaartinen*. Hän sanoi olevansa varsin iloinen siitä, että koulun entiset oppilaat, joista tämänkertaisia stipendinsaajia oli neljä, ovat lähteneet jatkamaan opintojaan muualle. Hän mainitsi, että koulun oppilaskuntaan on lukeutunut ainakin kymmenen sellaista kuusankoskelaispoikaa, jotka ovat ammatikoulun oppimäärän suoritettuaan käyneet teknillisen koulun ja sen lisäksi vielä teknillisen opiston saaden insinöörin arvon. Apurahojen saajien puolesta kiitti insinöörioppilas Lasse Hietanen. Tilaisuus päättyi ammattikoulun tyttöoppilaiden järjestämään kahvitarjoiluun.

Toimitusjohtaja Kurt Swanljung (vas.) keskustelemassa suurlähettiläs Leo Tuomisen ja pääkonsuli Sven Malmbergin kanssa

Johtaja Tor Stolpe esittelemässä yhtiön metalliteollisuuden toimintaa (alla). Dipl.ins. Kaarlo Kirvelä Ekonosta käsitteli puheessaan suomalaista kaukolämpötekniikkaa.

niin laajassa mitassa kuin Ruotsissa.

Yhtiön tiedotustilaisuudessa olivat läsnä mm. Suomen Tukholman suurlähettiläs *Leo Tuominen*, Kymmene Försäljningsaktiebolagin hallituksen puheenjohtaja, Suomen pääkonsuli *Sven Malmberg*, markkinointiyhtiön toimitusjohtaja *Stig Svensson* sekä Kymin Osakeyhtiön edustajina toimitusjohtaja *Kurt Swanljung*, markkinointijohtaja *C-E Hortling* sekä metalliteollisuuden johtaja *Tor Stolpe*.

Tiedotustilaisuudessa olivat läsnä mm. toimitusjohtaja Swanljung (oik.), suurlähettiläs Tuominen, pääkonsuli Malmberg, johtaja Hortling ja toimitusjohtaja Svensson

Metalliteollisuuden myyntiyhtiö esiteltiin Tukholmassa

Metalliteollisuuden myyntitoiminnan tehostamiseksi perusti Kymin Osakeyhtiö viime syksynä Ruotsin markkinoita varten myyntiyhtiön, jonka nimeksi tuli Kymmene Försäljningsaktiebolag. Marraskuussa toimintansa aloittaneen uuden yhtiön markkinointitoimintaa selostettiin julkiselle sanalle ja LVI-alan edustajille Tukholmassa 10. 3.

Markkinointiorganisaation keskuskonttori sijaitsee Tukholmassa. Tämän lisäksi yhtiöllä on myyntikonttorit Göteborgissa ja Malmössä. Yhtiön palveluksessa on kaikkiaan 13

henkilöä. Myyntiorganisaatio keskittyy toistaiseksi lähinnä Kymin Osakeyhtiön Karkkilan tehtaan ja Heinolan tehtaan LVI-tuotteiden markkinointiin.

Tilaisuudessa pidetyissä esityksissä mainittiin mm, että lähes kaikilla suurimmilla suomalaisilla teollisuusyhtymillä on omat myyntiorganisaationsa Ruotsissa. Monilla yhtiöillä, kuten nyt Kymin Osakeyhtiöllä, on markkinointiorganisaatio jotakin määrättyä tuotannonhaaraa varten. Myös muissa maissa markkinoinnin edistäminen on kehittynyt, joskaan ei

Ensiksi kerromme vitsin, jota kaikkein ahkerin lukijamme on toivonut tähän lehteen jo 30:n vuosikerran ajan. Tämän vitsin isä on portinvartija **Mikko Kuoppa** Heinolasta — muistattehan lehdessämme olleen haastattelun! Ja juttu on niin, että humalainen ohikulkija halusi soittaa vartiokopissa olevalla puhelimella. Kun vartiomies ei siihen suostunut, humalainen iski polkupyörätelineellä ikkunaruuudun sirpaleiksi. Poliisi vei miehen sairaalaan, koska hän oli lääkäri!

★

Jos joku kuvittelee tietävänsä kertoa paremman vitsin, niin sopii ottaa yhteyttä Susaan.

★

Juantehtaan palokunnan 50-vuotisjuhlia vietettiin pari vuotta myöhässä, kun odoteltiin ravintola Pataruukin valmistumista — nähkääs. Siitä se vain johtui. Ja sieti odottaakin, sillä niin tyylikäs ja viihtyisä paikka tästä Pataruukista tuli ja juhlatkin senkun hautuesaan paranivat.

Kuvamme on otettu Pataruukin Ison Patruunan kabinetista. On se vain niin, että seinillä siellä on **Tigerstedtejä** ja **Alfthaneja** ja vieraina **Chydeniuksia!**

★

Kouvolan Kirjapainon 50-vuotisjuhlista oli vapautunut ja vilpittömän hauska tunnelma, josta suuri kiitos lankeaa nokkelasanaaiselle ylifaktori **Ville Rantalalle**. Hän piti tilaisuudessa pakinan luontoisen esityksen, josta voi sanoa, että kukas sen kissan hännän nostaa jne., sillä hän kehui kaiken aikaa kirjaltajain ammattikuntaa, sanoi heidän olevan aina olleen tavallista fiksumpaa

Tästä puhutaan

väkeä ja monessa suhteessa edelläkävijöitä, taitavia ammattimiehiä, taiteellisen herätyksen saaneita, jotka pitivät vapautta työtä tärkeämpänä. Nimittäin silloin ennen vanhaan. Silloin heitä kuulemma pidettiin herroina ja he kävivät myös eri tavalla puettuina kuin muut kuolevaiset. Arkipäivänäkin he käyttivät knallia ja valkoista kovitettua kaulusta ja kalvosimia. Ruotsinvallan aikana kirjaltajain nauttimaa arvovaltaa osoittaa sekin, että juhla-asussa eivät miekkaa saaneet kantaa muut kuin upseerit ja kirjanpainajat. Niin että ovatpa ajat muuttuneet.

★

Toimitusjohtajan sihteeri **Solveig Sandström** joutui juhlinnan kohteeksi muuttaessaan toimipaikastaan Kuusankoskelta yhtiön Helsingin konttoriin. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa, jossa oli mukana runsaasti ystäviä ja hyviä työtovereita, hänelle pidettiin useita kauniita puheita ja hänet kutsuttiin virkamiesklubiin toiseksi kunniajäseneksi ja myös englanninkerhon kunniajäseneksi. Nti Sandström osallistui 27 vuotta kestäneenä Kuusankoskella oloaikanaan edellä mainittujen kerhojen toimintaan varsin aktiivisesti samoin kuin muunkinlaiseen yhdistystoimintaan.

Hänen työnsä laatu ei ole Helsingissä muuttunut muuten kuin, että vastuunalaisia tehtäviä on tullut lisää.

— Viihdyin Kuusankoskella oikein

hyvin ja sain sieltä useita ystäviä, joita tietenkin jäin kaipaamaan, kuten myös hyviä työtovereitani. Nykyisessä toimipaikassani joudun olemaan melko paljon yksin, joten pääkonttorin työtoverit ja siellä vallinnut hyvä ja mukava yhteishenki muistuvat usein mieleeni, kertoi nti Sandström.

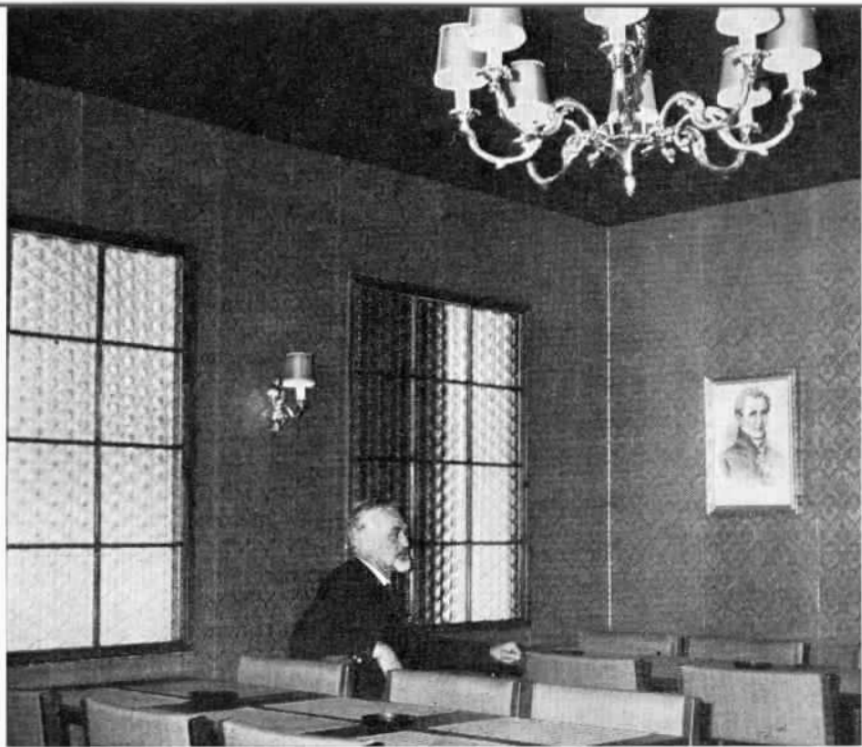
— Uskon kuitenkin viihtyvänä myös täällä Helsingissä, jossa minulla on tuttavuuksia ennestään ja yhdistykset, joissa Kuusankoskella ollessani toimin, ovat toiminnassa myös täällä. Lisäksi minulla on mahdollisuus nyt rikastuttaa elämäni käymällä teatterissa, konserteissa ja taidenäyttelyissä useammin kuin aikaisemmin, joten uskon saavani itselleni täällä paljon uusia virikkeitä ja virkistystä.

★

Oopperalaulaja **Ture Ara** oli yhtiöläisillään Kuusankoskella esitelmöimässä joogasta, jota hän oli harrastanut jo yli 42 vuotta. Hän on perehtynyt joogaan intialaisen lääkärin johdolla ollessaan Itävallassa hoitamassa terveyttään. Joogan avulla hän paransi itsensä myöhemmin shokkiveritulpan aiheuttamasta sairaustilasta ja on sen jälkeen menestyksellisesti auttanut 35 vuoden aikana n. 4000 veritulppapotilasta ohjaamalla heitä hengittämään oikealla tavalla.

Joogan ensimmäisenä ehtona taiteilija Ara pitää oikean hengittämisen taitoa, jonka avulla saavutetaan mm. oi-

V:Ita Mary-Ann Sjöberg haitareineen, taiteilija Ture Ara puhumassa joogasta Kuusankosken seuratalossa ja toimitusjohtajan sihteeri Solveig Sandström uudessa toimipaikassaan yhtiön Helsingin konttorissa. Alla terveyssisar Tuula Vehviläinen Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutuksesta pitämässä ensiapukurssia.

Juankosken Pataruukki on valmis ja tällaiselta näyttää Ison Patruunan kabinetti. Kuvassa konttoripäällikkö Rolf Chydenius.

tauskurssit puolentoista vuoden ja kolmen sekä neljän vuoden väliajoin. Noin 5 prosenttia työntekijöistä pitäisi olla ensiapukoulutuksen saaneita, mutta enemmän tietenkin koulutetaan, jotta tarve olisi aina tyydytetty.

Nti Vehviläinen on ollut toimessaan kaksi ja puoli vuotta. Hän käy Kuusankosken tehtailla 5—6 kertaa vuodessa pitämässä kursseja, jotka kestävät tavallisimmin neljä päivää. Hän pitää työstään, jossa tapaa paljon erilaisia ihmisiä, joten työ on vaihtelevaa. Hän toivoi, että ensiapukoulutuksen saaneille työntekijöille järjestettäisiin tilaisuuksia jatkokoulutuksen saamiseen, jotta opittu tärkeä taito ei pääsisi ruostumaan.

Tulipa pyhien aikana luettua kirjallisuutta. Muun muassa **Slawomir Wrozekin** satiireja. Siteerattakoon nyt vaikkapa häntä: "Minäkin olen kokenut nuo maailmankatsomuksellisen kehityksen kaksi vaihetta. Ensimmäiselle vaiheelle on tunnusomaista naiivi ja vilpittömyys, mutta näköaloiltaan ahdas, jopa usein tahattomasti vahingollinenkin ideologinen kriittisyys. Vasta sitten seuraa askel tietoiseen, kauttaaltaan taktilliseen asenteeseen, joka vaatii meiltä moninaisia uhreja, mutta suo myös vastineeksi syvän tunteen ankarasta vastuunalaisuudesta, suorituskyvystä ja meidän myönteisestä merkityksestämme koko tämän koneistomme ja poliittisen ajattelumme mutkikkaassa mekaniismissa".

Leskenlehdenkukat kukkivat jo.

susa

kein hapatettu veri, joka tasapainottaa kehon hormoniannostuksen. Hatha-joogan, johon kuuluvat juuri ruumiinharjoitukset, joista me maallikot lähinnä olemme kuulleet, tarkoituksena on kehon 'kanteleen' viritys, jonka jälkeen voidaan keskittyä oppimaan muuta hienoa ja kehittävää joogasta. Taiteilija Ara jätti ohjeita oikean hengittämisen taidosta sosiaaliosastolle, josta asiasta kiinnostuneet voivat niitä saada kääntymällä nti **Ilvanaisen** puoleen.

Ei naishanuristi loppujen lopuksi ole mikään jokapäiväinen ilmiö, vaikka yhtiön pääkonttorissa tarkasti ottaen niin onkin. Täällä näet harjoittaa kirjeenvaihtajan ammattia salskea tyttölapsi **Mary-Ann Sjöberg**, joka 12-vuotiaasta lähtien on soittanut hanuria, isoa hanuria. Sellaista pikkuhanuria hän soitteli jo aivan pikkutyttönä, mutta silloin ei hänen soittoharrastuksiaan taidettu ottaa ihan vakavasti. Kävi kuitenkin niin, että Mary-Annin isä — merenkulkija kun on — lupasi tyttärelleensä oikean haitarin, jos hän isän palatessa seuraavalta purjehdukseltaan osaisi soittaa sen 'en sjöman älskar havets väg'. Ja Mary-Ann osasi ja hanuri tuli.

Sen jälkeen seurasivat soitotunnit hanuritaiteilija Paavo Tiusasien johdolla ja muutto Kuusankoskelle, jossa Kuus-

sankosken Harmonikansoittajat ottivat hänet avosylin vastaan. Nyt Mary-Ann soittaa ahkerasti tässä seurassa, josta hän on saanut myös hyviä ystäviä yhteisen harrastuksen parista. Esiintymisiäkkin on ollut työväenopiston piirissä sekä paikkakunnan tilaisuuksissa. Koko hanuristiporukka oli esiintymässä myös Koskelassa pidetyissä Al Capone-naamiaisissa.

Olisi meillä ollut kalajuttukin tiedossa, mutta kun kuulu kalastaja **Eikka Kauppila** Voikkaalta ei ollut Lapinmatkansa takia tavattavissa, jätämme jutun tulevaisuuteen. Sen voimme kuitenkin kertoa, että hän on saavuttanut mainetta maan rajojen ulkopuolellakin.

Terveyssisar **Tuula Vehviläinen** Teollisuusvakuutuksesta pitää ensiapukurssin yhtiöläisille. Tuntuuko tutulta? Päätimme lähteä haastattelemaan ja tällaista hän kertoi:

— Teollisuusvakuutuksessa on kaksi terveyssisarta, jotka kulkevat ympäri Suomea antamassa ensiapukoulutusta vakuutuksen ottajien toivomuksen mukaan eri teollisuuslaitoksissa. Ensiapukurssitoimintaa on Teollisuusvakuutuksen toimesta harjoitettu ja v:sta 1930 lähtien aluksi SPR:n kanssa yhteistoiminnassa ja v:sta 1937 lähtien nykyisessä muodossa. Ensiapukoulutusohjelmaan kuuluvat peruskurssi ja ker-

Voikkaalainen Tapio Nikkilä saavutti ensimmäisen kerran yhtiön hiihtomestaruuden

Yhtiön hiihtomestaruuskilpailut pidettiin Kuusankoskella

Yhtiön 27. talvimestaruuskilpailut pidettiin Kuusankoskella urheilukeskuksen lähimaastossa 20.—21. 3. Pilkkanmaan Pilkkeen hoitaessa kilpailujen järjestelyt erinomaisella taidolla ja kokemuksella. Voikkaalaisten hiihtohegemoniaa ei pystytty murtamaan tälläkään kerralla, vaan heidän tilil-

Kuuman sarjan kakkonen oli niin ikään voikkaalainen Unto Pöyhönen (alla kesk.)

Alla vas. viestinvaihdossa Kymintehdas I, joka tuli viestissä toiseksi

leen kirjattiin voitto viestissä, joukkuemestaruus sekä yleisessä sarjassa peräti kuusi ensimmäistä sijaa. Yhtiön hiihtokuninkaaksi 'kruunattiin' ensimmäisen kerran Tapio Nikkilä. Ikämiesten sarjan voitti kymintehतालainen Leo Viljakainen ja yli-ikämiesten paras Taito Harju on niin ikään Kymintehतालta.

Räntäkelissä hiihdettyyn 4 x 5 km:n viestinhiihtoon oli Voikkaa asettanut kolme joukkuetta, Kymintehdas kaksi ja lisäksi Juankoski oman joukkueensa. Voikkaan II hiihti voittoon ajalla 1.28.49. Kymintehdas I tuli toiseksi 1.29.59, seuraavina Voikkaa I 1.31.07, Voikkaa III 1.35.36, Kymintehdas II 1.36.36 ja

Antero Ahtiainen Voikkaalta (alla) oli yleisen sarjan kolmas ja viestissä kolmannelle sijalle hiihti Voikkaa I (alinna oik.)

Juankoski 1.47.51. Voittaneessa joukkueessa hiihtivät Pekka Pankka, Antero Ahtiainen, Ossi Lallukka ja Tapio Nikkilä. Mainittakoon, että Voikkaan I joukkueen Reijo Eteläpää hiihti osuutensa kaikkein nopeimmin tuloksella 20.21.

Toisen kilpailupäivän keli oli edellisen kaltainen. Kuumassa sarjassa (15 km) hiihti voittoon Tapio Nikkilä ajalla 59.27 lyöden Unto Pöyhösen yli minuutilla. Hänen aikansa oli 1.00.43. Kolmantena oli Antero Ahtiainen 1.01.00 ja seuraavina Ossi Lallukka 1.02.40, Pekka Pankka 1.03.27, Reijo Eteläpää 1.04.06 ja seitsemäntenä vasta kymmentehtaan edustaja Esko Pulkkinen. Joukkuekilpailun voitti Voikkaa tuloksella 6.11.23 (keskiaika 1.01.54), 2) Kymintehdas 6.47.13 (1.07.13), ja 3) Juankoski 4.57.21 (1.14.20).

Ikämiesten sarjan (15 km) kärki oli kymintehtaalaisen hallussa voittajana Leo Viljakainen 1.06.57 ja toisena Atte Kekkonen 1.08.52. Seuraavina olivat voikkaalaiset Osmo Niemelä ja Keijo Hokkanen. Yli-ikämiesten sarjan (10 km) voittajaksi selviytyi Taito Harju Kymintehtaalta 46.42, seuraavina Kalevi Mäkinen Kymintehdas, Voitto Myllärinen Halla, Arvi Julkunen Juankoski ja Arvo Nurminen Kymintehdas.

Viestin voittaneessa Voikkaan II joukkueessa hiihtivät Ahtiaisen ja Nikkilän lisäksi Pekka Pankka (ylh. oik.) ja Ossi Lallukka (oik.). Ikämiesten sarjan voittaja Leo Viljakainen kuvassa ylhäällä ja hänen alapuolellaan ikämiesten kolmonen Osmo Niemelä.

Kilpailuihin osallistui kaikkiaan 34 hiihtäjää. Yhtiön metalliteollisuus ei ollut lakon vuoksi edustettuna näissä kilpailuissa. Olemme julkaisseet kilpailun tulokset huhtikuun Tiedotuslehdessä.

Kilpailujen päättäjäisateria nautittiin Ravintola Koskikillassa ja sen jälkeen yhtiön sosiaalipäällikkö Åke Launikari ja sosiaalivirkailija Raine Valleala jakoivat palkinnot sosiaalipäällikkö Launikarin kiittäessä lopuksi kilpailijoita ja järjestäjiä onnistuneista talvikisoista.

Yli-ikämiesten 10 km:n hiihdon voitti Taito Harju (vas.). Ikämiesten kakkonen Atte Kekkonen viereisessä kuvassa.

Itsenäisyyspäivän kunniamerkkejä yhtiöläisille

Johtaja L. Räihä kiinnitti rva Ines Ekestamin rintaan Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1. luokan mitalin

kien saajille yhtiön puolesta kiitokset heidän suorittamastaan arvokkaasta työstä yhtiössämme ja toimitusjohtaja Kurt Swanljung kiinnitti merkit.

Johtaja Michelsson tuli 1946 yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaan käyttöinsinööriksi ja siirtyi 1950 teknilliselle osastolle suunnitteluinsinööriksi. Kuusankosken tehtaiden teknillisen osaston päälliköksi hänet nimitettiin 1963 ja koko yhtiön suunnittelujohtajaksi 1968. Dipl.ins. Holm tuli 1945 yhtiön palvelukseen ostopäälliköksi.

Rva Ines Ekestam lakiasiainosastolta vastaanotti SVR:n 1. luokan mitalin Koskelassa 10. 3. pidetyssä tilaisuudessa, jolloin yhtiön hallinnollinen johtaja, varatuomari L. Räihä kiitti häntä ansiokkaasta palveluksesta yhtiössä ja kiinnitti kunniamerkin hänen rintaansa. Rva Ekestam on ollut yhtiön palveluksessa 39 vuotta. Laki-

Johtaja P. G. Michelsson (vas.) vastaanotti Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkin ja ostopäällikkö Erik Holm Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ritarimerkin

kunniamerkkinsä Koskelassa 8. 3. pidetyssä tilaisuudessa. Niilo Jokinen sai SVR:n 1. luokan mitalin kultaristein ja SVR:n 1. luokan mitalin saivat Pauli Olkkonen ja Pauli Nurminen. Kuusankosken tehdaspalvelun isännöitsijä A. I. Aalto kiitti yhtiön puolesta kunniamerkin saajia ansiokkaasta palveluksesta yhtiössämme.

Liikennepäällikkö Jokinen tuli yhtiön palvelukseen 1924. Kuljetusosaston toimistopäällikön tehtäviä hän hoiti 1951—1959 ja lisäksi vartiopäällikön tehtäviä. Kuljetusosaston ylimestariksi hänet nimitettiin 1957 ja liikennepäälliköksi 1962. Hän kuului Kymintehtaan tehdas-

Tasavallan presidentin viime itsenäisyyspäivänä myöntämistä kunniamerkeistä pääsi osallisiksi myös kuusitoista yhtiöläistä, joista yksitoista on Kuusankoskelta, viisi Karkkilasta ja yksi Halasta. Kunniamerkkien saajista ja tilaisuuksista, jolloin he vastaanottivat merkkinsä, kerromme lukijoillemme seuraavassa:

Yhtiön hallituksen kokouksen yhteydessä johtokunnan huvilassa 2. 3. yhtiön suunnittelujohtaja, dipl.ins. P. G. Michelsson vastaanotti Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkin ja puunjalostusteollisuuden ostopäällikkö, dipl.ins. Erik Holm Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ritarimerkin. Hallituksen puheenjohtaja Mika Tiivola esitti kunniamerk-

asiainosastolla hän on ollut vasta 1950 lähtien.

Liikennepäällikkö Niilo Jokinen kuljetusosastolta, liesien puhdistaja Pauli Nurminen kiinteistöosastolta ja putkiseppä Pauli Olkkonen metallikorjaamolta vastaanottivat

Liikennepäällikkö Niilo Jokinen (vas.) on palvellut yhtiötä lähes 45 vuotta ja putkiseppä Pauli Olkkosella on palvelusvuosia 48.

Koneenhoitaja Aatto Nikulan rintaan kiinnitti mitalin rva Glory Estlander ja johtaja Estlander kiitti häntä 47 vuotta kestäneestä ansiokkaasta palveluksesta

palokuntaan 1924—1960 ja toimi 1. palomestarina v:sta 1958 lähtien. Putki-seppä Oikkonen tuli työhön korjauspajalle 1922 ja on palvellut yhtiötä yli 48 vuotta. Liesien puhdistaja Nurminen on ollut v:sta 1925 yhtiön palveluksessa, aluksi sahalla ja v:sta 1934 Kymin selluloosatehtaalla. Kiinteistöosastolle hän siirtyi 1960.

Liesien puhdistaja Pauli Nurmiselle (oik.) myönnettiin SVR:n 1. luokan mitali

Hallalaiselle Vilho Pöntiselle (alla) luovutti mitalin isännöitsijä Carlson

Työnhakutoimiston hoitaja Unto Kantolalle myönnetyn mitalin ojensi työvoimapäällikkö Robert Brotherus. Kuvassa rva Brotherus kiinnittää mitalia.

Koneenhoitaja Aatto Nikula Kymin paperitehtaalta vastaanotti SVR:n 1. luokan mitalin Koskelassa 11. 3. paperiteollisuuden johtajan, dipl.ins. Botcho Estlanderin kiittäessä häntä ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta palveluksesta yhtiössämme. Koneenhoitaja Nikula tuli yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle 1922, nimitettiin silinterimieheksi 1928 ja koneenhoitajaksi

1949. Hän on palvellut yhtiötä 47 vuotta.

Haihduttaja Uuno Nyberg Kuusanniemen selluloosatehtaalta vastaanotti SVR:n 1. luokan mitalin Koskelassa 24. 3. selluloosatehtaan teknillisen johtajan, dipl.ins. Ilmari Lindbergin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palveluksesta. Uuno Nyberg tuli yhtiön palvelukseen 1918 toimien aluksi sahalla ja v:sta 1932 lähtien Voikkaan höyryosastolla lämmittäjänä. Kuusanniemen selluloosatehtaalle hän siirtyi 1962.

Voimalaitoksenhoitaja Jaakko Rutanen Kuusankosken vesivoimalaitokselta vastaanotti Koskelassa 5. 3. SVR:n 1. luokan mitalin voimapäällikkö, dipl. ins. Cyrill von Graevenitzin kiittäessä häntä ansiokkaasta palveluksesta yhtiössä. Voimalaitoksenhoitaja Jaakko Rutanen tuli 1922 yhtiön palvelukseen. Kuusankosken vesivoimalaitoksella hän on työskennellyt v:sta

Kuvassa ylhäällä voimapäällikkö Cyrill von Graevenitz kiinnittämässä voimalaitoksenhoitaja Jaakko Rutasen rintaan Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1. luokan mitalia

Haihduttaja Uuno Nyberg vastaanotti Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1. luokan mitalin selluloosatehtaan teknillisen johtajan, dipl.ins. Ilmari Lindbergin luovutuspuheen myötä. Kuvassa rva Lindberg kiinnittää mitalia.

1943 eläkkeelle siirtymiseensä viime vuoden marraskuun loppuun saakka.

Työnhakutoimiston hoitaja Unto Kantola vastaanotti Koskelassa 8. 4. SVR:n 1. luokan mitalin kultaristein työvoimapäälikkö, varatuomari Robert Brotheruksen kiittäessä häntä pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palveluksesta yhtiössä. Hra Kantola tuli yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran jo 13-vuotiaana. V. 1929 hän tuli Kymin korjauspajan konttoriin ja nimettiin 1948 työnhakutoimiston hoitajaksi.

Puutavaran luovuttaja Vilho Pöntinen Hallan tehtaalta sai 8. 3. vastaanottaa SVR:n 1. luokan mitalin isännöitsijä Börje Carlsonin kiittäessä häntä 47 vuotta kestäneestä ansiokkaasta palveluksesta yhtiössä. Vilho Pöntinen tuli 1920 ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen. V:sta 1942 lähtien hän työskenteli yhtäjaksoisesti aluksi lajittelijana ja v:sta 1948 lähtien maalarina rakennusosastolla. Puutavaran luovuttajana hän toimi v:sta 1952 eläkkeelle siirtymiseensä viime elokuuhun saakka.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKI

YRJÖ PÄRSSINEN

höyrynjakoaseman hoitaja Kymin höyryvoimalaitokselta tuli 15. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä 5. 2. 1906 ja tuli 1928 yhtiön palvelukseen lämmittäjäksi höyryosastolle. Yhtäjaksoisesti hän on ollut v:sta 1935 höyrynjakoasemalla linjamiehenä ja v:sta 1955 nykyisessä tehtävässä. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin Kymin höyryvoimalaitoksen päällikön Aimo Lahden kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

EINO OKSANEN

autonkuljettaja kuljetusosastolta tuli 18. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän tuli 1927 yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotoimistolle, josta siirtyi 1951 kuljetusosastolle. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vas-

Yrjö Pärssinen

Eino Oksanen

taanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin kuljetusosaston päällikön, insinööri Antero Aholan kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

VEIKKO PERÄTALO

voitelija Kymin paperitehtaan kunnossapitoryhmästä tuli 27. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 28. 7. 1912. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin paperiteollisuuden johtajan Botho Estlanderin kiittäessä häntä uskollisesta palveluksesta yhtiössämme.

JUANKOSKI

VEIKKO TAKKINEN

hioja tuli 24. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. 15-vuotiaana hän tuli yhtiön työhön puutarhaan, siirtyi sieltä rakennusosastolle ja myöhemmin puuhiomolle. Toimihenkilökerholla järjestetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin isännöitsijä L. Timgrenin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

Veikko Perätalo

Merkkipäiviä

PÄÄKONTTORI

VILHO ÅKERLUND

kirvesmiesten etumies metsäosastolta täyttää 60 vuotta 25. 2. Hän tuli yhtiön palvelukseen lisveden sahalle 1928 ja toimi siellä laivamiehenä, lastausmiehenä sekä lautatarhan ulosmittausmiehenä 1950 saakka, jolloin siirtyi nykyiseen tehtäväänsä. Lisveden työmaan pääluottamusmiehen tehtäviä hän hoiti 1945—1950.

KUUSANKOSKI

EINO OKSANEN

autonkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 1. 5. (Viittaamme pitkäaikaisesti palvelleisiin.)

JOHANNES KARHU

kirvesmies kiinteistöosastolta täyttää 60 vuotta 15. 5.

Veikko Takkinen

Vilho Akerlund

Aake Sepponen

Anna Tuhkalainen

AAKE SEPPONEN

ammattikoulun voimistelunopettaja täyttää 60 vuotta 25. 5. Hän on syntynyt Pieksämäellä. Ylioppilaaksi hän tuli Pieksämäen yhteiskoulusta 1933 ja valmistui voimistelunopettajaksi Helsingin Yliopiston voimistelulaitokselta 1937. Toimittuaan parisen vuotta voimistelunopettajana ja urheilusihteerinä hän tuli sotilasohjaajaksi vuoden 1940 alusta. Hän palveli kenttäarmeijassa erilaisissa tehtävissä sodan päättymiseen saakka. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti. Friitalan Nahka Oy:n huoltopäällikkönä hän oli 1945—1946. Yhtiömme Karkkilan tehtaan sosiaalipäälliköksi hän tuli 1947 ja toimi myös konepajakoulun voimistelunopettajana. Hän siirtyi 1953 nykyiseen toimeensa Kuusankoskelle. Hän on tehnyt opintomatkoja Saksaan, Puolaan ja Ruotsiin. Hän on ollut innokkaasti mukana partiotoiminnassa sekä urheilujärjestöissä. Hänen harrastuksiinsa kuuluu erityisesti mieskuorolaulu. Kuusankosken Mieslaulajien puheenjohtajana hän oli 1965—1971. Muita mieluisia harrastuksia ovat retkeily ja kalastus.

EINO LAMPILA

voitellija Kymin sulfiittiselluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 3. 6. Hän on syn-

tynyt Valkealassa ja tuli 1928 yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle, josta siirtyi 1936 Kymin selluloosatehtaalle. Vuotta myöhemmin hänet nimitettiin voitelijaksi. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

ANNA TUHKALAINEN

siivooja Voikkaan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 7. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli 1942 yhtiön palvelukseen Voikkaan paperitehtaalle. Nykyisessä tehtävässä hän on ollut v:sta 1957 lähtien.

AARNE LOJANDER

1. vuoromestari Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 15. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli 1927 yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotoimistolle. Hän on työskennellyt mm. Voikkaan selluloosatehtaalla 1929—1944 erilaisissa tehtävissä ja Haukasuolla 1945—1948. Valmistuttuaan teknikoksi hän siirtyi Voikkaan paperitehtaalle. Hänet nimitettiin nykyiseen toimeensa 1963. Vapaa-ajan harrastuksista on etusijalla kalastus.

HEIKKI JOENSUU

metsäteknikko kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 27. 4.

MAILI TUOMINEN

siivooja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 30. 4.

HENRIK NORDBLAD

yhtiön paperiteollisuuden apulaismyynnipäällikkö täyttää 50 vuotta 8. 5. Hän on syntynyt Helsingissä, tuli ylioppilaaksi Ruotsalaisesta Normaallilyseosta 1939 ja valmistui diplomiekonomiksi Ruotsalaisesta Kauppakorkeakoulusta 1946. Samana vuonna hän tuli yhtiön palvelukseen myyntiosastolle pääkonttoriin. Hän oli harjoittelijana 1949 Englannissa ja perehtyi agentuurin toimintaan Legge, Angel, Murrant & Corke Ltd:ssä Lontoossa. Hän siirtyi Voikkaan myyntiosaston päälliköksi 1963 hoitamaan sanoma- ja erikoissanomalehtipaperin myyntiä. Nykyiseen virkaansa hänet nimitettiin 1969. Hän on ollut v:sta 1957 Kuusankosken Lions Clubin jäsen ja 1969—1970 presidentti. Muita vapaa-ajan harrastuksia ovat hiihto ja matkailu. Lisäksi hän on innokas merenkävijä.

JAAKKO HAAPALA

sähköasentaja Kymin sähkökorjaamolta täyttää 50 vuotta 29. 5. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli 1938 yhtiön palvelukseen sähkökorjaamolle. Hän on

Aarne Lojander

Heikki Joensuu

Henrik Nordblad

Jaakko Haapala

Arvo Jokimies

Erkki Pulkkinen

Olavi Heikkilä

toiminut tehtaan palokunnassa 20 vuotta. Vapaa-aikansa hän viettää omakotitalon ja kesämökin askareissa.

PAULI SALO

puuseppä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 4. 6.

ARVO JOKIMIES

pakkaaja Kymin paperitehtaan Yankee-osastolta täyttää 50 vuotta 20. 6. Hän on syntynyt Miehikkälässä ja tuli 1948 yhtiön palvelukseen nykyiseen ammat-
tiinsa.

HALLA

MIRJAM AHDE

seuratalon vahtimestari täyttää 60 vuotta 22. 5. Hän on syntynyt Kymissä ja tuli 1927 yhtiön palvelukseen lautatarhalle ylösottajaksi. Hän oli useana vuotena lautatarhalla kausiluontoisissa tehtävissä. Nykyistä tehtäväänsä hän on hoitanut v:sta 1962.

ERKKI PULKKINEN

lajittelija täyttää 60 vuotta 21. 6. Hän on syntynyt Kotkassa ja tuli 1928 yhtiön palvelukseen lotjamieheksi Hovinsaa-reen. Yhtiömme palvelukseen hän tuli toistamiseen 1939 lotjamieheksi lauta-

tarhalle, josta tehtävästä hän siirtyi ensin kuormaajaksi ja myöhemmin lajitte-
lijaksi.

VÄINÖ BJÖRNMÄN

hitsaaja täyttää 60 vuotta 30. 6. Hän on syntynyt Heinolassa ja tuli 1924 yhtiön palvelukseen tukkiosastolle. V:sta 1933 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti ensin tukkiosastolla tukkityömiehenä ja v:sta 1946 lähtien hitsaajana korjaus-
pajalla, josta siirtyi autokorjaamolle.

OLAVI HEIKKILÄ

teknikko täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Kymissä ja tuli 1936 yhtiön palvelukseen merkkipojaksi lautatarhalle. Selluloosatehtaan korjauspajalle har-
joittelijaksi hän tuli 1937, nimitettiin nuoremmaksi viilaajaksi 1944 ja 1945 hän siirtyi laivaan lämmittäjäksi. Käy-
tyään teknillisen koulun hän tuli 1946 piirtäjäksi piirustuskonttoriin.

ILONA NURMI

leimaaja täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Kymissä ja tuli 1940 yhtiön palvelukseen jalostustehtaal-
le. Jalostustehtaalla ja tasaamalla hän oli toi-
messa useana vuotena ja yhtäjaksoi-
sesti v:sta 1963 lähtien tasaamalla lei-
maajan tehtävissä.

KARKKILA

URPO FORSSTRÖM

työnjohtaja rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 4. 5. Hän tuli 1945 yhtiön pal-
velukseen kirvesmieheksi rakennus-
osastolle ja 1969 hänet nimitettiin sa-
man osaston työnjohtajaksi. Vapaa-ajat
kuluvat Karkkilan työväenopistossa
opistotyön sekä puutarhatöiden ja ka-
lastuksen parissa.

PANU TALLAMÄKI

myyntimies metalliteollisuuden myynti-
jaosto 2:sta täyttää 50 vuotta 11. 5. Hän
tuli 1947 yhtiön palvelukseen lähetys-
osastolle, josta siirtyi myyntiosastolle.
Hän on osallistunut aktiivisesti järjes-
to- ja kunnallistoimintaan. Sotainvalidien
Karkkilan osaston puheenjohtajana hän
on toiminut jo 20 vuotta. Lisäksi hän
on rahastonhoitaja Karkkilan Pojissa,
presidentti Karkkilan Lions Clubissa ja
jäsen Karkkilan Reserviupseereissa.
Hän on kuulunut kauppalanvaltuustoon,
kauppalanhallitukseen, moniin lauta- ja
toimikuntiin ja ollut kauppalan tilintar-
kastaja. Sotainvalidien omistaman
Karkkilan Linja-autoasema Oy:n johto-
kunnan puheenjohtajana hän on toimi-
nut useita vuosia. Vapaa-aikanaan hän
harrastaa monien toimimensa lomassa

Urpo Forsström

Panu Tallamäki

Kalevi Alestalo

Ellis Virta

Juhana Määttänen

Teemu Heikkinen

Vilho Kuusmin

Thure Brundberg

kaitafilmausta. Jatkosotaan hän osallistui luutnanttina. Hänelle on myönnetty VR 4, VM 1 ja VM 2 sekä Suomen Urheilun pronssinen ansiomitali ja Sotainvalidien suuri ansiomerkki.

VALIO VIRTÄ

malliviilaaja täyttää 50 vuotta 20. 5. Hän tuli 1949 yhtiön palvelukseen ja on toiminut liesiosastolla sekä konepajalla ennen malliviilaamoon siirtymistä. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan on ensi sijalla musiikki. Hän on toinen Karkkilan työväenyhdistyksen soittokunnan kapellimestariveljeksistä.

OLAVI FÄLDT

sähköasentaja sähköosastolta täyttää 50 vuotta 22. 5. Hän tuli 1936 yhtiön palvelukseen rakennusosastolle, josta siirtyi liesiosastolle ja 1946 puhdistamoon. Keernaosaston palvelukseen hän tuli 1948 ja 1949 hän siirtyi sähköosastolle. Hän on osallistunut järjestö- ja kunnalliselämään Ul. Pyhäjärven kunnanvaltuuston jäsenenä sekä useisiin lautakuntiin jäsenenä ja puheenjohtajan ominaisuudessa. Karkkilan yhteiskoulun vanhempainneuvoston jäsen hän on ollut useita vuosia.

HEINOLA

KALEVI ALESTALO

työnjohtaja pintakäsittely- ja sähköradiaattoriosastolta täyttää 50 vuotta 19. 5. Hän on syntynyt Hollolassa ja tuli 1958 yhtiön palvelukseen Heinolan tehtaalte nykyiseen toimeensa. Omakotitalo on hänen harrastuspiirinsä mieluisin kohde. Hän on voittanut kahdesti Lahden kaupungin omakotitalojen pihanhoitokilpailun.

SALO

ELIS VIRTÄ

koneen- ja teränasettaja messinkiko-

neistamo-osastolta täyttää 60 vuotta 22. 5. Hän on syntynyt Uskelassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1951. Vapaaajat kuluvat perheen parissa ja kesäisin kesämökillä.

JUHANA MÄÄTTÄNEN

vartija Salon tehtaalta täyttää 60 vuotta 29. 5. Hän on syntynyt Kanneljärvellä ja tuli yhtiön palvelukseen 1963 nykyiseen toimeensa. Vapaa-aikansa hän omistaa omakotitalon askareille ja perheelleen.

JUANKOSKI

TEEMU HEIKKINEN

muurarin apulainen täyttää 50 vuotta 2. 5. Hän on syntynyt Juankoskella ja tuli 1936 yhtiön palvelukseen. V:sta 1937 hän on ollut vakinaisessa palveluksessa mm. sahalla vastaanottajan, apusahaajan ja peräsahaajan tehtävissä. Ulkotyöosastolle hän siirtyi 1967. Vapaa-ajan harrastuksia ovat pikku tilan hoitaminen ja kalastus.

VILHO KUISMIN

hioja täyttää 50 vuotta 30. 5. Hän on syntynyt Salmassa ja tuli 1946 yhtiön metsäosaston palvelukseen. Hän työskenteli kesäisin hinausmoottorin kuljettajana ja talvisin muissa tehtävissä v:een 1954. Hänen seuraava työnantajansa oli Juankosken kunta. Yhtiömme palvelukseen Karjalankosken voimalaitostyömaalle hän tuli 1959. Hän on palvellut myös rakennus- ja ulkotyöosastolla, moottoriveturinkuljettajana, kartonkitehtaalla eri ammateissa ja v:sta 1970 nykyisessä tehtävässään. Hän on toiminut kunnallisissa luottamustehtävissä Akonpohjan kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana ja vanhainkodin johtokunnan puheenjohtajana ja jäsenenä.

IRJA MALMIVUORI

maalarien apulainen täyttää 50 vuotta 22. 6.

PORVOO

THURE BRUNDBERG

lähetyismestari täyttää 50 vuotta 22. 4. Hän on syntynyt Porvoossa ja tuli 1970 yhtiömme kemian teollisuuden palvelukseen. Ennen nykyistä tointa hänellä on takanaan noin 10 vuoden kokemus työnjohtajana. Vapaa-aika kuluu lukemisen ja omakotitalon parissa.

Manan majoille

Maaliskuun 21 p:nä kuoli Kuusankoskella Voikkaan paperitehtaan paperivaraston lastausmestari Otto Nenonen. Hän oli syntynyt 15. 6. 1918 Antreassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1961 ja siirtyi samana vuonna lastausmestarin tehtäviin. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kaksi tytärtä.

Huhtikuun 8 p:nä kuoli sairauden murtamana käämijä Onni Qvick Kymin sähkökorjaamolta. Hän oli syntynyt 8. 8. 1909 Pirkkalassa. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli 1923 ja siirtyi 1925 asentajaoppilaaksi Kymin sähkökorjaamolle, jossa palveli ensin sähköasentajana ja myöhemmin käämijänä sairastumiseensa viime vuoden lokaakuuhun asti. Hän toimi myös monissa erilaisissa luottamustehtävissä kunnalliselämän, urheilun ja järjestötoiminnan alalla. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan puoliso.

